

№ 47

ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅԵԼ ՅԵՎ ԱՇԽՈՒԺԱՑՆԵԼ
ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

(ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀՍԽՀ ԿԵՆՏՐՈՐԾԿՈՄԻ

1933

ՅԵՐԵՎԱՆ

352

Կ-49

7 MAR 2010

Պրախտարմիր բոլոր յերկրների, միացե՛ք :

352
4-49

№ 47

ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑԵԼ ՅԵՎ ԱՇԽՈՒԺԱՑՆԵԼ
ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱՑԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

352

(ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱՑԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՈՒԹՅԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀՍԽՀ ԿԵՆՏՐՈՐԾԿՈՄԻ

ՅԵՐԵՎԱՆ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՅԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ*)

ՀԱՆՈՒՆ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ԱՄՐԱՊՆԴՄԱՆ

Ընկերներ՝

Խորհուրդների հանրապետական կազմ-մասսայա-
կան խորհրդակցության մենք տալիս ենք շատ մեծ նշա-
նակություն: Այս խորհրդակցությունից հետո, մենք մեր
կազմ-մասսայական աշխատանքների մեջ պետք է առաջ
բերենք վճռական և արժատական բեկում:

Կոմունիստական կուսակցության ղեկավարությամբ
և նրա գլխավոր գծի համար մղվող պայքարի
չնորհիվ, մեզ հաջողվեց առաջին հնգամյակում սոցիա-
լիստական շինարարության բոլոր Ֆրոնտներում թե՛
քաղաքում և թե՛ գյուղում ձեռք բերել աննախընթաց
պատմական նշանակություն ունեցող հաղթանակներ: Ա-
ռաջին հնգամյակում, թե՛ քաղաքում և թե՛ գյուղում
մենք վերջնականապես և անվերադարձորեն լուծեցինք
լենինյան «ո՞վ—ու՞մ»-ի խնդիրը հողուտ սոցիալիզմի:

Սոցիալիզմի կառուցման 1-ին հնգամյակում մեր
ձեռք բերած պատմական հաջողության հիման վրա, մեր
կուսակցությունը և խորհրդային իշխանությունը հնա-
րավորություն ստացան՝ 2-րդ հնգամյա պլանում առա-
ջադրելու այնպիսի հսկայածավալ և հոյակապ խնդիր,
վերալիսին է՝

*) Այս ճառը համառոտն է այն ընդարձակ զեկուցման, վոր
տվել է ընկ. Պ. Ստամբուլցյանը հանրապետական կազմ-մասսա-
յական առաջին խորհրդակցության 1932 թ. նոյեմբերի 17ի-
նիստում:

«Կապիտալիստական տարրերի և առհասարակ դասակարգերի վերջնական վերացումը, դասակարգային տարբերութիւնների և շահագործում ծնող պատճառների լիակատար վոչնչացումն եկոնոմիկայում և մարդկանց գիտակցութեան մեջ, կապիտալիզմի մնացորդներէ հաղթահարումը, յերկրի ամբողջ աշխատավոր բնակչութեան վերածումն անդասակարգ սոցիալիստական հասարակութեան գիտակից և ակտիվ շինարարները»։ Մեր կուսակցութեան 17-րդ կոնֆերանսի պատմական այս վորոշումների լիակատար կենսագործումը խորհուրդներէ պահանջում ե՛լ ել ավելի անխնա դարձնել պայքարը դասակարգային թշնամու դեմ, վորն իր վերջին բեկորները փրկելու համար կատաղի պայքար ե կադմակերպում մեր բոլոր ձեռնարկումների դեմ, և ել ավելի ակտիվ ե աշխատում, հատկապես մեր հետամնաց ողակներում։ Նրա պայքարն ընդունում ե նոր ձևեր, նոր մեթոդներ։ Նա մտնում ե կոլտնտեսութիւն և ներսից փորձում ե պայթեցնել այն, ամենուրեք փորձում ե ծավալել վնասարարութիւն, հրահրում ե անտնտեսավարութիւն, գողութիւն և պետական, կոլտնտեսական սոցիալիստական դուշքի փչացումն ու թախանը։

Կա տեսակետ, վոր 2-րդ հնգամյակի ընթացքում, համատարած կոլեկտիվացման պայմաններում, մեր վիթխարի հաղթանակների հետևանքով դասակարգային թշնամու դիմադրութիւնը, պայքարի սրութիւնը վերանալու յե, կամ պրոլետարական պետութեան դերը նվազելու յե և յենթակա յե «մարման»։

Ինչ խոսք, վոր այս և նման վտանգավոր «թեորիաները» արտահայտութիւն են դասակարգային թշնամու և նրա ագենտների՝ զանազան դուշնի ու ռանգի ոպորտունիստների բարձրացրած վայնասունի, վորով նրանք ցանկանում են մեր յերկրի բանվոր դասակարգի և վաղջ աշխատավորութեան ուշադրութիւնը հեռացնել՝ դասակարգային թշնամու դեմ պայքարը սրելուց։ Ընդհակառակը 17-րդ կուսկոնֆերանսը 2-րդ հնգամյակը կադմակերպելու դիրեկտիվների մեջ ասում ե.—

«Վոր հետագայում ևս անխուսափելի յե դասակարգային պայքարի սրումն առանձին մոմենտներում, հատկապես առանձին շրջաններում և սոցիալիստական շինարարութեան առանձին բնագավառներում, վոր դրա հետմեկտեղ ընդգծվում ե աշխատավորութեան առանձին խավերի ու խմբերի վրա բուրժուական ազդեցութիւնների մնալու, իսկ վորոշ դեպքերում նաե ուժեղանալու անխուսափելիութիւնը, պրոլետարական խորթ դասակարգային ազդեցութիւնները դեռ յերկար ժամանակ բանվորների և անդամ կուսակցութեան մեջ թափանցելու անխուսափելիութիւնը։ Այդ նկատառումով կուսակցութեան առաջ խնդիր ե դրվում ամրացնել պրոլետարական դիկտատուրան և ել ավելի ծավալել պայքարն ընդդեմ ոպորտունիզմի»։

Ներկա ետապում թե հնարավոր ե և թե պահանջվում ե պրոլետարական պետութեան վոչ թե թուլացում, ալ ընդհակառակն անհրաժեշտ ե դառնում նրա ամեն կերպ ուժեղացումը, վորպես սոցիալիստական անդասակարգ հասարակութիւն հիմնելու կարեւորագույն գործոնը։ Ընկ. Ստալինն ասում ե՝ «Մենք պետութեան մահացման կողմնակից ենք, մենք միաժամանակ կողմնակից ենք նաե պրոլետարիատի դիկտատուրայի ամրացման, վորը մինչև այժմ գոյութիւն ունեցող պետական իշխանութիւններից ամենահզոր իշխանութիւնն ե։ Պետական իշխանութեան բարձրագույն զարգացում՝ պետական իշխանութեան մահացման պայմաններ ստեղծելու նպատակով—ահա մարքսիստական ֆորմուլան։ Սա «հակառակն ե»։ Այո «հակառակն ե», բայց այս հակասութիւնը կենսունակ ե և ամբողջովին ցուացնում ե մարքսյան դիալեկտիկան»։

Ոորհուրդներն ավելի ուժեղ պայքար պետք ե ծավալեն՝ կուսակցութեան գլխավոր գծի համար մղվող պայքարում։ Անհրաժեշտ ե պայքարն ել ավելի ուժեղացնել հատկապես աջ թեքման դեմ, վորպես ներկա ետապի գլխավոր վտանգի, վորովհետև աջերն իրենց վարած քաղաքականութեամբ թուլացնում են մեր պայ-

քարի թափը, հոռետես տրամադրություններ են սերմանում: Նույնպիսի պայքար պետք է ծավալել նաև «ձախ» թեքման դեմ, վորովհետև «ձախ»-երն իրենց վարչարարական մեթոդներով և չափազանցություններով բազմաթիվ դժվարություններ են ստեղծում մեզ համար, թուլացնելով մեր բայլչեկիկյան պայքարի թափը: Միայն կուսակցության լենինյան գծի անշեղ կիրառման հիման վրա, մեր խորհուրդները հնարավորություն կունենան՝ բայլչեկիկյան վճռականությամբ կենսագործելու 2-րդ հնգամյակի վիթխարի խնդիրները:

ԾԱՎԱԼԵԼ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Ներկա ետապի խնդիրները հատկապես խորհրդներից պահանջում են՝ քաղաքական-տնտեսական աշխատանքի ավելի բարձր վորակ, աշխատանքի նոր ձևերի կազմակերպում և ավելի մեծ ծավալ տալու աշխատանքի նոր, սոցիալիստական մեթոդների կիրառմանը: Աշխատավոր մասսաներին պետական ղեկավարության մեջ ակտիվորեն և գլխովին ներգրավելու անհրաժեշտությունը խորհրդների համար դառնում է ներկա ժամանակաշրջանի ամենակենսական հարցերից մեկը: Ընկեր Լենինն ասել է՝

«Մեզ համար կարևորն է պետական ղեկավարության մեջ ընդգրկել բոլոր աշխատավորներին»: Այդ տեսակետից հազարավոր հարվածային բանվորներին, կոլտընտեսականներին և մենատնտես գյուղացիներին խորհրդային աշխատանքների մեջ ներգրավելու գործը գլխավորելու համար կան մասսայական կազմակերպություններ քաղխորհրդներին, չրջգործկոմսներին և գյուղխորհրդներին կից: Արդեն մեկ տարուց ավելի յե, վոր արդյունաբերական ձեռնարկություններին, կոլտնտեսություններին, խորհտնտեսություններին և ՄՏ կայաններին կից կազմակերպված են պատգամավորական խմբակներ և այլն: Այդ մասսայական կազմակերպու-

թյունների աշխուժացման, աշխատանքի սոցիալիստական ձևերի լայն ծավալման, ընկ. Ստալինի պատմական 6 ցուցումների իրական գործի վերածելու խնդիրները պետք է դառնան խորհրդների աշխատանքների առանցքը: Ով կարծում է, վոր առանց լայն մասսաների, կամ այդ մասսայական կազմակերպությունների ակտիվ մասնակցության կարելի յե մեր վիթխարի պլանները կատարել, նա ուղղակի ոպորտունիստ է, նա բյուրոկրատիզմի և վարչարարության ախտով է վարակված: Այսպիսով հրամայական պահանջ է դառնում առաջ բերել խորհրդների աշխատանքների մեջ վճռական վերակառուցում, հատկապես արմատական բեկում նրա կազմ-մասսայական աշխատանքների բնագավառում, դնելով այդ վորակապես ավելի բարձր աստիճանի վրա:

Վճռականապես վերակառուցել խորհրդային աշխատանքը

Այս վերջին տարիների ընթացքում մեր խորհուրդները շատ խոշոր նվաճումներ են ձեռք բերել, այդ նվաճումների վրա չե, վոր յես ուղում եմ ձեր ուշադրությունը կենտրոնացնել, այլ այն մեծ աշխատանքների, վոր մենք պետք է կատարենք՝ խորհրդների կազմ-մասսայական աշխատանքների մեջ արմատական վերակառուցում առաջ բերելու գործում: Այդ տեսակետից մենք շատ հետ ենք մնացել մեր Միության առաջավոր շրջաններից: Մեր խորհրդների ստորին, մասսայական կազմակերպությունները, սեկցիաները, խորհրդային խմբակները լավ չեն աշխատում: Դրանց բավական զգալի մասը ձևական գոյություն են քարշ տալիս: Յեվ դա բնական արդյունքն է այն փաստի, վոր խորհուրդների կազմ-մասսայական աշխատանքները թերազնահատում են վորոշ շրջանային, խորհրդային և կուսակցական մարմինների կողմից: Այդ թերազնահատությունը վոչ պակաս բացահայտ է ժողկոմատների և հանրապետական այլ կազմակերպությունների կողմից: Մենք

միշտ թերազնահատում ենք, չենք տեսնում հաղարա-
վոր հարվածային բանվորներին, կոլտնտեսականներին
և աշխատավոր գյուղացիներին որըստորե աճող ակախ-
վությունը և լիակատար կերպով չենք կարողանում
ողտազործել այդ մասսաների արտադրական բարձր
ենտոլոգիայով:

Խորհրդներին ուղերատիվ, կոնկրետ և առարկայա-
կան ղեկավարութուն ցույց տալու փոխարեն, մենք
հաճախ գանդատվում ենք, վոր նրանք չեն աշխատում:
Այս կամ այն տնտեսական-քաղաքական կամպանիա-
ներն անցկացնելիս հարյուրավոր, հազարավոր ընկեր-
ներ ենք մոբիլիզացիայի յենթարկում, կազմակերպում
ենք հանձնաժողովներ և զանազան շտաբներ թե քաղա-
քում և թե գյուղում, սակայն գործի չենք կոչում չըրջ-
գործկոմների, գյուղխորհրդների սեկցիաներին և պատ-
գամավորական խմբակներին, վորոնց մեջ ընդգրկված
են հազարավոր ակտիվիստներ:

Որինակ՝ ինչու Ֆինսթոդկոմատը Ֆինանսների մո-
րիլիզացիայի գործում չպետք է հենվի գյուղխորհուրդ-
ներին կից. Ֆինհաբկային սեկցիաների վրա, նույնը
կարող են անել նաև՝ Կոլտնտիկնտրոնը՝ գյուղ-արտա-
դրական սեկցիաների նկատմամբ, Հայկոոպը կամ
Մատոժկոմատը՝ կոոպ-առևտրական սեկցիաների և
այդպես բոլոր կազմակերպութունները: Մինչդեռ
հանրապետական այդ կազմակերպութունները համար-
յա վոչինչ չեն անում այդ ուղղությամբ. սա անհան-
դուրժելի յե միսնդամայն. ընդհակառակը նրանք պետք
է հրավիրեն իրենց դժով աշխատող սեկցիաների, խմ-
բակների նիստեր, խորհրդակցութուններ: Կոլեգիա-
ների և նախագահության նիստերում պետք է լսեն
նրանց ղեկուցումները, պարզեատրեն լավագույն սեկ-
ցիոներներին, կազմեն նրանց համար աշխատանքի կոնկ-
րետ ծրագիր, հրահանգիչներ ուղարկեն տեղերը և
նրանց ցույց տան գործնական ոժանդակութուն և ուղե-
բատիվ ղեկավարութուն:

Կենտգործկոմի Կազմբաժինն այս վերջին տարում

մի շարք ձեռնարկումներ է արել՝ արդյունաբերական
ձեռնարկություններում, կոլտնտեսություններին, խոր-
տնտեսություններին և ՄՏ կայաններին կից պատգա-
մավորական խմբակներ կազմակերպելու ուղղությամբ:
Չնայած այդ ուղղությամբ վորոշ հաջողություններ
ունենք արդյունաբերության մեջ, սակայն մինչև որս
չատ քիչ հաջողություններ ունենք գյուղում:

Խորհրդային շատ պատասխանատու աշխատողներ
մինչև իսկ չգիտեն, թե ինչ բան է պատգամավորական
խմբակը: Ինչ խոսք, վոր այսպիսի դրություն մենք
չպետք է է հանդուրժենք, ընդհակառակը պետք է բոլոր
միջոցները ձեռք առնենք, վորպեսզի այս խորհրդակ-
ցությունից հետո վճռական բեկում առաջ բերենք մեր
կազմ-մասսայական աշխատանքների մեջ: Անհրաժեշտ
է, վոր բոլոր շրջգործկոմները ՅՅ թ. հունվարի 1-ից ու-
նենան կազմ-մասսայական բաժիններ իրենց հրահան-
գիչներով: Յեւ դա տեղերում զգում են: 7 շրջգործկոմ-
ներ անհրաժեշտությունից յեղնելով, արդեն ստեղծել են
կազմ-մասսայական բաժիններ, վորոնք բավականին հա-
ջող աշխատանք են ծավալել կազմ-մասսայական աշխա-
տանքների ուղղությամբ:

Գյուղխորհրդների սեկցիաները պետք է կազմա-
կերպչորեն վերակառուցել, տալով նրանց մասնագիտա-
կան թեքում:

Որինակ՝ գյուղ-արտադրական խորհրդակցությու-
նը պետք է բաժանել և ստեղծել մասնագիտական սեկ-
ցիաներ՝ տեխնիկական կուլտուրաների, անասնաբու-
ժական, բանջարաբուծական, դաշտավարական և այլն:
Գյուղխորհրդի բոլոր սեկցիաները պետք է լայնորեն
ծավալեն աշխատանքի բրիգադային մեթոդները: Խոր-
հուրդ ունեցող գյուղերն իրենց յենթակա գյուղերի աշ-
խատանքներն աշխուժացնելու համար, պետք է համա-
պատասխան սեկցիաներ և հսկիչ պոստեր կազմակեր-
պեն գյուղլիազորին կից:

Կենտգործկոմի Կազմբաժինը՝ ինքնաքննադատու-
թյան կարգով նկատենք, վոր չնայած նկատելի աշխա-
տանք ծավալել է կազմ-մասսայական աշխատանքների

ուղղությամբ, սակայն պետք է ասել, վոր դեռևս խո-
շոր թերություններ ունենք և պետք է աշխատենք այդ
թերությունների վերացման համար: Շրջանների մեծ
մասի հետ ոպերատիվ կենդանի կապը դեռևս թույլ է.
տեղերի հարցումներին ժամանակին և լրիվ պատաս-
խաններ չեն տրվում, ինֆորմացիան վատ է դրված:
Ժողովոմատների և մյուս հասարակական կազմակեր-
պությունների կազմաթիւնների հետ կապը և նրանց
նկատմամբ ղեկավարությունը թույլ է: Անհրաժեշտ է
այդ թերություններն արագորեն վերացնել և աշխա-
տանքները դնել բարձր աստիճանի վրա: Անհրաժեշտ է
արձանագրել, վոր ինչպէս կենտրոնական նույնպէս և
շրջանային թերթերը խորհրդային շինարարության
հարցերը շատ քիչ են լուսարանում իրենց եջերում: Ան-
հրաժեշտ է այդ լուրջ բացը ևս վերացնել: Դրա հա-
մար, իհարկէ, չպետք է մեղադրել միայն թերթերի
խմբագրություններին, պետք է մենք մեր հերթին խմբ-
ագրություններին ապահովենք վորակյալ հոդվածնե-
րով և մանավանդ տեղերի ինֆորմացիոն տեղեկու-
թյուններով: Այդ ուղղությամբ մեծ դործ ունի անելու
մեր «Խորհրդային Շինարարություն» ժուրնալը:

Ընկերներ, մեր խորհրդների աշխատանքների աս-
պարիզում շատ ցավոտ հարց է կադրերի պրոբլեմը:
Դյուղխորհրդների, շրջործկոմների ապարատների,
մանավանդ կազմ-մասսայական աշխատողների մեջ
շատ մեծ չափերի հասնող հոսունություն գոյություն
ունի:

Կուսշրջկոմները հաճախ նաև շրջործկոմները
չուտ-չուտ փոփոխության յեն յեն թարկում գյուղխոր-
հրդների նախագահներին, հրահանգիչներին. լավ աշ-
խատողներին վերցնում են, թույլերին են տալիս: Հա-
ճախ այդ փոփոխությունները տեղի յեն ունենում
առանց համաձայնեցնելու չահագրդուող հինարկու-
թյան հետ, վորպիսի հանգամանքը բացասաբար է անդ-
րադառնում մեր խորհրդային աշխատանքների վրա:

Խորհրդների աշխատանքն ավելի բարձր աստիճանի

վրա դնելու համար, կենսական նշանակություն ունի
գ. խ. նախագահների և շրջործկոմի կազմ-մասսայա-
կան աշխատողների կայուն վիճակ ստեղծելը: Այդ
բանի համար անհրաժեշտ է նաև ինչ գնով ել լինի գ. խ.
նախագահների, քարտուղարների և բյուջետիկների
սնտեսական վիճակը բարելավել:

Ընկերներ.

Յեռ ընդհանուր և հիմնական դժերով մատնանչեցի
խորհրդների կազմ-մասսայական աշխատանքների աս-
պարիզում մեր ունեցած բացերը և մեր հետագա անե-
լիքները:

Այդ բացերի և անելիքների կոնկրետ, դործնական-
կազմակերպչական խնդիրների մասին շատ փանրամասն
խոսում են այն ընդարձակ բանաձևերի նախագծերը,
վոր մենք ներկայացրել ենք ձեր քննության: Մեր խոր-
հրդակցության մասնակցող ընկերները, անկասկած
կանեն իրենց դիտողությունները, վորոնց մենք ի նկա-
տի կառնենք այդ բանաձևերի վերջնական խմբագրու-
թյան ժամանակ: Տեղերից յեկած ընկերների և կենտրո-
նական հիմնարկությունների ներկայացուցիչների ան-
միջական փորձը մեզ համար առանձնապէս մեծ արժեք
է ներկայացնում:

Այսպիսի ձևով կազմված և ընդունված բանաձև-
փորձումները կլինեն լավագույն ուղեցույց խոր-
հուրդների կազմ-մասսայական հետագա աշխատանք-
ների: Կազմ-մասսայական աշխատանքների ծավալ-
մամբ, բանվոր-կոլտնտեսական աշխատավորական լայն
մասսաների ակտիվությամբ մեր կուսակցության կենտ-
կոմի բայլչեիկյան ղեկավարությամբ խորհուրդները
քաղաքում թե գյուղում կդառնան բայլչեիկյան ավելի
մարտունակ շտաբներ՝ կենսագործելու սոցիալիստական
հասարակության կառուցման յերկրորդ հնգամյակի
վիթիարի ծրագրերը:

**ԱՎԵԼԻ ԲԱՐՁՐ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՀԱՍՅՆԵԼ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ
ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ *)**

Ընկերներ.

Հայկենտգործկոմի նախագահութիւնը, տալով կազմ-մասնաշաղկան աշխատանքներին առաջնակարգ քաղաքական նշանակութիւն, հրավիրել է Հանրապետական այս խորհրդակցութիւնը:

Մեր աշխատանքների ներածական խոսքում յետ հուլիս ելի հայտնել, վոր այս խորհրդակցութիւնը հանդիսանալու յետ խորհուրդների կազմ-մասնաշաղկան աշխատանքների ծավալման կարևորագույն մի լծակը:

Ժիշտ է, մեր բոլոր շրջանները չեյին ուղարկել իրենց ներկայացուցիչները, բացակայում եյին նաև կենտրոնական-հանրապետական հիմնարկութիւնները, մամուլը ևս չատ թույլ եր արձագանքել, կային և կազմակերպչական-տեխնիկական պակասութիւններ:

Սակայն չնայած այդ ամենին՝ կազմ-մասնաշաղկան հանրապետական այս խորհրդակցութիւնն արդարացրեց կենտգործկոմի նախագահութիւն հուլիսը:

Մեր աշխատանքներն ընթացան բազիլիկյան ինքնաքննադատութիւն նշանաբանի տակ, հայտնաբերվեցին թե կենտրոնի և թե տեղերի կարևոր բացերը, չըրջանի ընկերները հաղորդակից դարձրին իրենց փորձերին, արվեցին բազմաթիվ արժեքավոր դործնական, կոնկրետ առաջարկութիւններ:

Կենտգործկոմի նախագահութիւնը և մասնավորապէս կազմ-բաժինը հաշիւ կառնեն և լայնորեն կողտադործեն այդ ամենը:

*) Ընկ. Ռ. Դաշտոյանի յեղբայրական խոսքի սրբագրված աղագրութիւնը:

Նախ քան խորհրդակցութիւնը փակելը՝ յետ ավելորդ չեմ համարում վորոշ ամփոփումներ կատարել և միաժամանակ ձեր ուշադրութիւնը դարձնել մի շարք կարևոր խնդիրների վրա:

Խորհրդակցութիւնը մասնակցող ընկերները հիմնականում պատկերացնում են խորհրդային որդանների և խորհուրդների կազմ-մասնաշաղկան աշխատանքների նշանակութիւնը:

Սակայն վոչ բոլորը և վոչ միշտ:

Մեր առաջնորդը, ընկ. Ստալինը, խորհուրդների նշանակութիւն և կառուցվածքի մասին հետևյալն ասում՝

«Խորհրդային իշխանութիւնը ամենամասշաղկան և ամենադիմոկրատիկ պետական կազմակերպութիւնն է»:

Խորհուրդները հանդիսանում են «մասսաների իրենց ամփոփական կազմակերպութիւնները, այսինքն՝ ամենադիմոկրատիկ և հետևաբար, մասսաների ամենաինքնակալութիւն կազմակերպութիւնները, վորոնք առավելապէս թեթևացնում են նրանց մասնակցութիւնը նոր պետութիւնը կառուցելու և կառավարելու գործում, առավելապէս՝ դրսևորում են մասսաների հեղափոխական յեռանդը, նախաձեռնութիւնը և ստեղծագործական ընդունակութիւնները՝ հին կարգերի խորտակման, նոր պրոլետարական կարգերի հաստատման պայքարում»:

«Խորհուրդները հանդիսանում են քաղաքի և գյուղի բոլոր աշխատավորների մասնաշաղկան կազմակերպութիւնը: Խորհուրդների միջոցով են կատարվում դիկտատուրայի և սոցիալիզմի շինարարութիւն ամբապընդման բոլոր և յուրաքանչյուր միջոցառումները»:

Առաջնորդի այս պատմական-քաղաքական գնահատականը՝ խորհուրդների սիստեմի և կազմ-մասնաշաղկան աշխատանքների նկատմամբ, դժբախտաբար, թեթևադնաատում են վոչ միայն տեղերի աշխատողները, այլ նաև կենտրոնի ընկերները՝ ժողովրդական կոմիսար-

ըխտները, հանրապետական հիմնարկությունները, կազմակերպությունները, ձեռնարկությունները:

Այդ թերազնահատության արդյունքն է այն վերաբերմունքը, վոր կենտրոնական-հանրապետական որդանները ցույց տվեցին ներկա խորհրդակցության վերաբերմամբ:

Մենք հրավիրել եյինք նրանց՝ մասնակցելու մեր աշխատանքներին, ծանոթանալ և ծանոթացնել կազմմաստայական աշխատանքների եռության, սխտեմին, ձևերին, լսել իրենց գծով կատարված աշխատանքների մասին, ստանալ նրանց փորձը, դիտողությունները և այլն:

Հակառակ մեր այդ ակընկալումներին, շատ սակավ բացառությամբ, նրանք նույնիսկ չեն բարեհաճել իրենց ներկայացուցիչներին ուղարկել այս խորհրդակցության:

Իսկ նրանք, ովքեր վորպես բացառություն ուղարկել եյին ներկայացուցիչներ՝ գտնվեցին շատ անպատրաստ ու պասսիվ և վոչինչ արժեքավոր նյութ չտվեցին մեզ:

Յերբ, Հայտնարկոտի ներկայացուցիչը ընկ. Զրադացականներ խոսք խնդրեց՝ յես վախ հայտնեցի, վոր կխոսի և կգնա: Նա խոստացավ մնալ: Սակայն հենց վոր իր «խոսքն ասաց» գլխարկը վերցրեց և հեռացավ: Յեվ ի՞նչ ասաց: Շատ ճիշտ նկատեց ընկ. Սաամբուլյանը, վոր նա հանդես յեկավ անտեղի և անխմաստ վորոտընդոտ մի ճառով, հարձակվեց չրջգործկոմների և գյուղխորհուրդների վրա, մեղադրեց ամենքին՝ թե սա՝ այս ինչը չի արել, նա՝ այնինչը չի արել: Լավ կլինեք, վոր ընկ. Զրադացականներ ինքն ասեր մեզ, թե իրենք ի՞նչ են արել տեղերում, որինակ՝ արտեղների կազմակերպման և կազմակերպված արտեղների ամրապնդման ուղղությամբ, ունեցե՞լ են նրանց նկատմամբ կենդանի, կոնկրետ ղեկավարություն, ի՞նչ են արել անմիջական գործակցություն հաստատելու խորհրդային-մասսայական ողակների հետ, հետե՞լ

են արդյոք, թե ի՞նչ են անում և ինչպե՞ս են աշխատում խորհուրդների տնտեսական, կոոպերատիվ սեկցիաները, դրե՞լ են այդ սեկցիաներում և ընդհանրապես խորհուրդներում իրենց ղեկուցումները, ստեղծե՞լ են խորհրդային-կոոպերատիվ հասարակայնություն Հայտնարկոտի աշխատանքների շուրջը, ներդրավե՞լ են իրենց աշխատանքներում բանվորական, կոլտնտեսական, աշխատավորական ակտիվը, տարե՞լ են կազմմասսայական աշխատանքներ և այլն: Յեվ ընդհանրապես ի՞նչ է արել Հայտնարկոտն ընդհանուր լեզու գտնելու խորհուրդների հետ և մասնաների ինքնագործունեությունը ծավալելու ուղղությամբ:

Փոխանակ այս ամենին պատասխան տալու՝ նա ըստ յերևույթին հավատացած, վոր իր խոսքն ասել է և կարիք էլ չկա մնալու և ուրիշների խոսքը լսելու՝ թողեց ու հեռացավ:

Կենտրոնական-հանրապետական որդանների ներկայացուցիչների բացակայությունը և ընկ. Զրադացականի յեկույթը պարզ ցույց են տալիս, վոր կենտրոնում ակնհայտնի թերազնահատում են կազմմասսայական աշխատանքների նշանակությունը խորհուրդների գծով:

Անցյալի փորձը և մեր խորհրդակցության արդյունքները հաստատում են դա:

Այս խնդրում՝ պատասխանատվության վորոշ բաժին ընկնում է նաև Կենտգործկոմի Կազմբաժնի վրա, վորի ուղղորդության և գործունեության տեսաչրջանից հաճախ դուրս են մնում կենտրոնի հիմնարկությունների կազմմասսայական աշխատանքների հարցը:

Այս կարևոր բացը պետք է արմատապես և արագորեն վերացնել:

Թե ղեկուցողները և թե՛ շրջանի ներկայացուցիչները չեւտեցին, վոր տեղերում ևս շատ հաճախ դիմազրկվում են խորհուրդները, թերազնահատվում խորհուրդների կազմմասսայական աշխատանքները:

Ընկ. Ստամբուլցյանն արդեն կանգ առավ այն ուղոր-
տունիստական «Թեոքրիստներին» վրա, վորոնք մի ժամա-
նակ վորոշ «գրավչություն» և ժողովրդականություն
վայելում եյին:

Մեր կուսակցությունն արժանի հակահարվածը
տվեց «ձախ» քայազյոզական և աջ կարգի այդ տրա-
մադրություններին և այսոր վոչ վոք հրապարակով և
սկզբունքայնորեն չի պաշտպանում այդ «Թեոքրիստները»:

Սակայն ընկերներից վոմանք այստեղ հիշատակեցին
մի շարք փաստեր, թե ինչպես, շատ դեպքերում կու-
տնտեսությունների նախագահները միանձնյա իշխում
են, իսկ գյուղխորհուրդների նախագահները մնում
ստվերում: Յեւ կամ թե չե ընդհակառակը՝ գյուղխոր-
հուրդների նախագահները միանձնյա ձեռնամուխ լինում
կուտնտեսությունների ուղերատիվ-արտադրական աշ-
խատանքներին:

Ի՞նչ են ասում ընկերներին մատնանշած այս փաստե-
րը: Այս փաստերն ասում են՝ նախ այն, վոր մի շարք
վայրերում դեռ շարունակվում ե շփոթը խորհուրդների
և կուտնտեսությունների փոխհարաբերությունների
խնդրում և յերկրորդ՝ խորհուրդների ու կուտնտեսու-
թյունների գործունեության ասպարիզում շատ հաճախ
աշխատանքների վարչական մեթոդներն ամբողջապես
փոխարինում են մասսաների ինֆնագործունեությանը:

Ինչի՞ արդյունք ե այս ամենը:

Այս ամենը հիմնականում արդյունք ե խորհուրդնե-
րի կազմ-մասսայական աշխատանքների թերազնահատ-
ման և այդ աշխատանքների թուլության:

Իսկ այդ թերազնահատման և թուլության մեջ զգա-
լի բաժին ունեն այն ընկերները, վորոնք հենց անմիջա-
կանորեն ղեկավարում ու գլխավորում են խորհուրդնե-
րի կազմ-մասսայական աշխատանքները:

Յեթե այդ ընկերներն ունենային հստակ գիտակցու-
թյուն խորհուրդների կազմ-մասսայական աշխատանք-
ների արժեքի մասին, յեթե նրանք ժամանակին ուժգին
թափով ծավալեյին այդ կազմ-մասսայական աշխա-

տանքները, յեթե կուս-խորհրդային աշխատանքների
ղեկավար ընկերները տեսնեյին այդ գործունեության
ուեալ արդյունքները, դուք կարող եք հավատացած լի-
նել, վոր այսոր առիթ չեր լինի գանգատվելու, թե մեզ
աթոռ-սեղան չեն տալիս, գյուղերը դնալու համար ձի
չեն տալիս և այլն:

Կազմ-մասսայական աշխատանքների արդյունքից և
աշխատողների վորակից ել ե կախված մեծ չափով այդ:

Կուսակցական-խորհրդային որդանները յեթե տես-
նեն ձեր աշխատանքների արդյունավետությունը, ձեր
կատարած ուեալ աշխատանքը, կարող եք վստահ լինել,
վոր դուք կունենաք և հարմար գրասենյակ, և սեղան-
աթոռ, թուղթ, թանաք, և փոխադրական միջոցներ:

Կազմ-մասսայական աշխատանքների միջոցով
խթանեք մասսաների ակտիվությունը, բանվորական,
կուտնտեսական, աշխատավորական ակտիվը լայնորեն
ներգրավեցեք խորհուրդներում, ստեղծեցեք խորհրդա-
յին հարվածայիններից մարտիկներ, աշխուժացրեք,
ակտիվացրեք խորհուրդները, կյանքի կոչեցեք խոր-
հրդային ներքին, մասսայական ողակները և հենվելով
այդ մասսաների ինքնագործունեության, ենտուզիազմի
վրա ժամանակին և լիովին կատարեցեք ու գերակա-
տարեցեք կուսակցության-կառավարության քաղաքա-
կան-տնտեսական, մարտական սուաջադրանքները:

Յերբ դուք այս ամենը կատարեք, — կարող եք վրա-
տահ լինել, վոր այլևս վերջ կտրվի խորհուրդների և
նրանց կազմ-մասսայական աշխատանքների թերազնա-
հատման և վոչ ընկ. Սմատունին առիթ կունենա գան-
գատվելու, վոր հրահանգիչը ձի չունի, վոչ ընկ. Սվի-
յեվը, վոր կազմբաժինը սեղան չունի և վոչ ել մյուս
ընկերներն այլ կարգի գանգատներ ներկայացնելու:

Այն, վոր կազմ-մասսայական աշխատանքները տե-
ղերում ևս թույլ են ընթանում՝ դրա ապացույցներն
այստեղ չառ տրվեց:

Մասսաների ներգրավումը խորհուրդների աշխա-

605
38

տանքներում, այդ մասսաների խնդրադրժուհեության ծավալը դեռևս չատ անբավարար է:

Վերջենք որինակ՝ աշխատավոր կանանց ակտիվության և նրանց խորհրդային, սոցիալիստական շինարարության աշխատանքներին ներգրավելու կարևորագույն խնդիրը:

Ընկ. Արեգնազանը և Մարուսյան չատ իրավացիորեն կանգ առան այս ցավոտ խնդրի վրա: Ձեզ, տնկապած, լավ է հայտնի, վոր ընկ. Լենինը Հոկտեմբերյան հեղափոխության մեծագույն նվաճումներից մեկն էր համարում աշխատավոր կնոջ սոցիալական, իրավական, քաղաքական ազատագրումը: Ձեզ հայտնի յե, վոր նա բազմիցս շեշտել է, վոր սոցիալիզմի կառուցման հաղթանակը պահանջում է ազատագրված աշխատավոր կանանց մասսայական ու ակտիվ մասնակցությունը խորհրդային, սոցիալիստական շինարարության ասպարեզում: Լենինը՝ խորհրդային իշխանության պատմական արժանիքն էր համարում, վոր ամեն մի սպասուհի ընդունակ է լինելու յերկիրը կառավարելու: Մակայն, թե ընկ. Արեգնազանը, թե՛ ընկ. Մարուսյան և թե՛ մի շարք այլ ընկերներ ընդգծեցին, վոր վերջին ժամանակները թուլացել է աշխատանքը կանանց մեջ:

Ցավալի յե խոստովանել դա, բայց փաստ է:

Բավական է մատնանշել, վոր Խորհրդային Հայաստանում մենք ներկայիս չունենք և վոչ մի դյուդխորհրդի կին նախագահ, մինչդեռ անցյալներում մենք ունեյինք մի շարք դյուդխորհրդների կին նախագահներ, վորոնք մեծ յեռանդով և բարեխղճութամբ կատարում էին իրենց պարտականությունները:

Պետք է անմիջապես և արագորեն փերջ տալիս այս անմխիթար վիճակին, պետք է ծավալել կանանց շարքում լայն կազմ-մասսայական աշխատանք, պետք է տպահովել կանանց ակտիվ մասնակցությունը, մանուկների կոմունիստական դաստիարակության, կուլտուրասական շինարարության, կուլտ-կենցաղային կացու-

թյան բարելավման, խորհուրդների վերակառուցման և այլ հարակից աշխատանքներում:

Կազմ-մասսայական ծավալուն աշխատանքի ուղիներով մենք պետք է իրականացնենք լենինյան քաղաքական պատգամը, վոր առանց մարդկության կեսի՝ կանանց մասսայական-ակտիվ մասնակցության խորհրդային սոցիալիստական աշխատանքներում՝ հնարավոր չէ սոցիալիզմի կառուցման հաղթանակը:

Կանանց ակտիվության նշանակությունը լավ են հասկանում մեր դասակարգային թշնամիները, վորոնք հաճախ փորձեր են կատարում ոգտագործել նրանց և լարել մեր դեմ: Բավական է ձեզ հիշեցնել, վոր համատարածի ժամանակ կուլակա-դաշնակցական տարրերը վորոշ վայրերում աշխատեցին կազմակերպել կանանց, չահագործել նրանց կուլտուր-կենցաղային հետամնացությունը և լարել նրանց դյուդի սոցիալիստական վերակառուցման դեմ:

Այնտեղ, ուր ժամանակին բացատրական, կազմ-մասսայական աշխատանք է կատարվել՝ աշխատավոր կիներ հանդես ե յեկել սոցիալիստական շինարարության ակտիվ մարտիկ: Իսկ այնտեղ, ուր բացակայել է մեր այդ աշխատանքը, իր սե գործն է կատարում մեր դասակարգային թշնամին:

Քաղաքական այս փաստը պետք է, ընկերներ, այսուհետև դրավի ձեր հատուկ ուշադրությունը՝ դուք հատկապես, չրջանային-դյուդական վայրերում աշխատողները, պետք է ձեռնարկեք բոլոր միջոցները, վոր պետզի աշխատավոր կանանց լայն մասսաները ընդգրկելն խորհուրդներում:

Յերկրորդ ցավոտ խնդիրը, մեր աշխատանքների հիմնական բացը, դա աղքատի փոքրամասնությունների մեջ և սահմանամերձ շրջաններում կատարվող աշխատանքներն են: Այս հարցը մեզ համար ունի մեծագույն քաղաքական արժեք, առավել ևս Խորհրդային Հայաստանում, վոր սահմանակից է Արևելյան

յերկրներին, վորոնք ուշի ուշով հետեւում են մեր պայ-
քարի ու շինարարութեան ընթացքին:

Մենք, հաւատարիմ մեր մեծ ուսուցչի՝ ընկ. Լե-
նինի պառգամներին՝ վերջ ենք տվել ցարական-դաշ-
նակցական կարգերի ու բարքերի մնացորդներին: Սոր-
հրդային իշխանութիւնը հաստատվելու իսկ որվանից՝
մեր սահմանների դուռը լայն ենք բացել Իսլանդիո-
թիւն «մաքրելու» ջարդարար քաղաքականութեան բո-
լոր զոհերի առաջ, վորոնք մասսայաբար վերաբնակվել
են իրենց հայրենի ոջախներում, կամ այլ ապահով վայ-
րերում: Մենք տվել ենք նյութական, կուլտուրական,
քաղաքական՝ այլ բոլոր հնարավորութիւնները, վոր-
պեսզի մեր յերկրի ազգային փոքրամասնութիւնները
կարողանան ազատ և անկաշկանդ զարգացնել իրենց
կուլտուրան ձեռով ազգային, բովանդակութեամբ պրո-
լետարական: Յեւ այս ասպարիզում մենք ունենք խոշո-
րագույն նվաճումներ: Բաւական է այստեղ մատնա-
նշել, վոր Սորհրդային Հայաստանում մշակվեց քյուրդ-
յեզիդական այրուքներ, մի ռեֆորմ, վոր ռենի վոչ թե
սոսկ տեղական, այլ միջազգային կուլտուրական-քա-
ղաքական նշանակութիւն: Կամ թե չե՝ մենք ամենայն
հաջողութեամբ վերացրինք չրջաններում հին-արարա-
կան այրուքներ և փոխարինեցինք նոր լատինականով
վոր մեծ խթան հանդիսացավ թյուրք աշխատավորու-
թեան կուլտուրական հեղափոխութեան վերելքին:

Այս ամենի շնորհիվ մեր յերկրում հաստատվեց ու
ամրապնդվեց ազգային խաղաղութիւնը, տարբեր ազ-
գերի պատկանող աշխատավորների դասակարգային
համերաշխութիւնը, յեղբայրական քաղաքական դա-
շինքը:

Սակայն այս ամենին զուգընթաց մենք ունենք շատ
կարևոր բացեր ազգային փոքրամասնութիւնների չր-
ջաններում կատարվող մեր աշխատանքներում:

Հատկապես ձեր ուշադրութիւնն եմ հրավիրում
լեզվի և կադրերի խնդիրների վրա, վորոնց մասին խո-
սեցին նաև ընկերները:

Արդեն իսկ շեշտեցի, վոր լեզվի ասպարիզում՝
մենք ունենք խոշորագույն նվաճումներ, հատկապես
կուլտ-կրթական և դատական աշխատանքների ասպա-
րիզում ազգային փոքրամասնութիւնների վայրերում՝
դատավարութիւնը կատարվում է նրանց մայրենի լեզ-
վով, ազգային փոքրամասնութիւնների դպրոցական-
կրթական հիմնարկութիւններում դասավանդում են
նույնպես նրանց մայրենի լեզուներով, գյուղխոր-
հուրդներում ևս գործավարութիւնը, գրագրութիւնը
տարվում է տեղի ազգային փոքրամասնութեան լեզվով
և այլն:

Սակայն չնայած այդ ամենին՝ հատկապես կենտ-
րոնական, հանրապետական հիմնարկութիւնները,
ձեռնարկութիւններն իրենց չրջարեականները, հրա-
հանգները և այլ գրագրութիւններն ուղարկում են
թուրքական, քուրդական և այլ վայրեր հայերեն կամ
ռուսերեն, իսկ ռուսական, հունական և այլ չրջաններ՝
հայերեն: Բաւական է այստեղ մատնանշել, վոր նույ-
նիսկ ՀԱՄԽ-ը շատ հաճախ իր գրութիւնները տեղերին
ուղարկում է հայերեն կամ ռուսերեն, վոր մեծ մասամբ
անհասկանալի յե ազգային փոքրամասնութիւնների
համար: Այս ասպարիզում անկասկած, մեծ նվաճում է
և մեծ գործ է կատարում Կենտգործկոմի թարգմանա-
կան բյուրոն, վոր շատ կարևոր աշխատանք է տանում՝
իշխանութեան և հանրապետական վորոշումները, կար-
գադրութիւնները տեղերին մայրենի լեզվով հաղորդե-
լու համար:

Բայց և այնպես այս ասպարիզում դեռևս ամեն ինչ
բավարար չե և այս խնդրի վրա պետք է հատուկ ուշա-
դրութիւն դարձնեն թե կենտրոնում և թե տեղերում
աշխատող ընկերները, հատկապես դուք, լավ հիշելով,
վոր կազմ-մասսայական, բացատրական աշխատանքնե-
րի հաջողութեան հիմնական պայմանն է մայրենի լեզ-
վի ծավալումը:

Այսուհետև առավել ևս պետք է ակտիվ պայքար
մղենք, վորպեսզի լիովին ապահովվի ազգային փոքրա-

մասնությունների լեզվի գործածությունը, առանց վորի չեն կարող հաջող ընթանալ և մեծ արդյունք տալ ձեռք հաղմ-մասսայական աշխատանքները:

Այնուհետև վորպես կարևորագույն խնդիր պետք է մեր հատուկ ուշադրության արժանանա ազգային փոքրամասնությունների կադրերի հարցը:

Այս ասպարիզում, անկասկած, մենք ունենք զգալի նվաճումներ՝ քաղաքներում թե դյուղերում արդեն իսկ ունենք բանվորական, կոլտնտեսական ակտիվ, վորին պետք է պատրաստել, վերապատրաստել և կազմակերպել խորհրդային աշխատանքների, հատկապես գյուղ-խորհուրդների նախագահների պաշտոնի համար:

Վերջերս, անկասկած, այդ ուղղությամբ վորոշ քայլեր արել ենք՝ բաժնական և մասնանշել Յերեանում թուրքական շրջանային ակտիվի համար կազմակերպված գասընթացքները, վոր անցան հիմնականում հաս-ջող:

Ղարաքիլիսայում, մասամբ և Բասարզեզարում, Աղբաբայում գյուղական խորհրդային ակտիվի վերապատրաստության ուղղությամբ կատարվել են վորոշ աշխատանքներ: Սակայն այս ամենը դեռ շատ է անբավարար թե՛ քանակապես և թե՛ վորակապես: Թուրք փոքրամասնության կադրերի ընդգրկումը դեռ թույլ է, իսկ ուսանողների, քուրդ-յեզիդիների, ասորիների, հույների մասին դեռ չեմ խոսում: Կենտրոնի մի կադրերի բաժնի գեկուցումից դուրս տեսաք, վոր առաջիկա, 1933 թ. պլանում մենք զգալի տեղ ենք հատկացրել ազգային փոքրամասնությունների պատրաստության և վերապատրաստության խնդրին: Մեր այդ ծրագրի հաջողության յերաշխիքը ձեռ ակտիվության մեջ է, հատկապես այն ընկերների, վորոնք աշխատում են ազգային փոքրամասնությունների և սահմանամերձ շրջաններում:

Անբավարար պետք է համարել խորհրդային, կազմ-մասսայական աշխատանքները չբավորության

չարքերում, ինչպես և մյուս աշխատավոր մենատնտեսների մեջ: Կոլեկտիվացման հաջողությունները վորոշ չափով թմբադրել են շրջաններում աշխատող ընկերների ուշադրությունն այս ուղղությամբ: Ընկերներից շատերը հաշվի չեն առնում այն կարևոր հանգամանքը՝ վոր Խորհրդային Հայաստանում աշխատավոր գյուղացիության կեսից ավելին դեռևս կոլտնտեսությունների մեջ չեն ընդգրկված: Այդ աշխատավոր մենտնտեսները վաղվան կոլտնտեսականներն են հանդիսանալու, պետք է ծավալել ու խորացնել կազմ-մասսայական աշխատանքները նրանց մեջ, վորպեսզի նրանք ավելի շուտ, պատրաստ, բարեխղճորեն մտնեն կոլեկտիվ տնտեսությունները:

Անկախ դրանից, այդ կազմ-մասսայական, քաղ. դատարարակազմական, քաղատրական աշխատանքն անհրաժեշտ է ծավալել նրանց մեջ, վորպեսզի նրանք չընկնեն կուլակ-դաշնակցական և այլ հակախորհրդային ուժերի ազդեցության տակ, լիովին կառարեն կուսակցության և կառավարության բոլոր տնտեսական-քաղաքական առաջադրանքները:

Կոլեկտիվ տնտեսությունների կազմակերպմամբ չի վերացվում անհրաժեշտությունը՝ շարունակել ակտիվ աշխատանքները կոլտնտեսականների շարքերում: Կոլեկտիվ տնտեսությունները, հատկապես իրենց զարգացման նախնական ետապներում, սոցիալապես միատարր գանգվածներ չեն, դասակարգային պայքարը, մանր-բուրժուական սեփականատիրական հասկացողությունները և սովորությունները դեռ վորոշ ժամանակ զգալ են տալիս իրենց դոյությունը կոլտնտեսությունների մեջ: Այսպիսի պայմաններում հատկապես դուրս խորհրդային դժով պետք է յեռանդուն աշխատանք տանք աշխատավոր մենատնտեսների մեջ, աշխատելով արագացնել նրանց դիտակից մուտքը կոլտնտեսություններում և սոցիալիստական վերադաստիարակությունն ավելի ևս կոլտնտեսություններ մտնելուց հետո:

Այս ընդհանուր գնահատականներից հետո՝ կարևոր էմ համարում վորոշ դիտողություններ կատարել այն մի շարք խնդիրների շուրջը, վորոնք արժարժեցին հատկապես շրջաններից յեկող ընկերները:

Այդ խնդիրներն հետևյալներն են.

Ընկերներից շատերը գանգատվում էին, վոր թույլ է յեղել Կենտգործկոմի Կազմաթանի գործունեությունը, հատկապես նրա ղեկավարությունը, տեղերում դեռ չեն կազմակերպվել կազմաթաններ, չունեն կանոնադրություն, հրահանգ և այլն:

Այս գանգատների մեջ անկասկած, ճշմարտություններ կան և այն ամեն ինչ վոր ասվել է՝ Կազմաթանը հաշվի կառնի իր հետագա գործունեության ընթացքում: Սակայն հաշվի պետք է առնել, վոր մինչ վերջին ժամանակները դեռ լուծված չէր կազմաթանների իրավական վիճակը, կազմակերպչական սխտեմը, աշխատանքի ձևերը և այլն: Այսպիսի պայմաններում, համենայն դեպս, մեր Կազմաթանը կատարել է զգալի աշխատանք, հատկապես վերջին տարում: Կազմաթանն ունի իր կանոնադրությունը, ձևակերպվել է կոմպլեքտավորվել են հիմնական սեկտորները, հաստատվել են հաստիքային և արտահատիքային հրահանգիչների կանոնադրությունները, նախաձեռնվել են քան տեղական կազմաթանների հրահանգման կազմակերպման աշխատանքները և այլն: Չնայած այս նվաճումներին՝ բայց և այնպես Կազմաթանի գործունեությունը պետք է ավելի աշխուժացնել, ծավալել: Սակայն այստեղ պետք է չեչտեմ մի կարևոր և սխալ դիրքավորում, վոր նկատվում է շրջանից յեկած բոլոր ընկերների յեկույթներում՝ տեղերի աշխատանքների բացի պատասխանատվությունը բարդել կենտրոնի վրա: Այսպիսի վերաբերմունք ցույց տվեց, որինակ՝ ընկ. Ամատունին: Լենքադիտորհորդը՝ մինչ որս չի կազմակերպել կադրերի վերապատրաստման դասընթացները, չնայած մեր Կադրերի բաժնի բազմաթիվ հիշեցումներին, վոր-

պեսզի արագացնեն այն: Ընկ. Ամատունին, փոխանակ խոստովանելու ակնհայտ անգործունեությունը, մեղքը ձգում է Կադրերի բաժնի վրա, պատճառաբանելով, վոր կենտրոնից չեն ուղարկել հազար թե յերկու հազար ռուբլի, թեև այդ 2000 ռուբլին վաղուց նրանց ուղարկված է: Յեվ նման պատճառաբանություն մեջ է բերում Լենքադիտորհորդի կողմից, վորն ունի միլիոնների բյուջե և ունի բոլոր հնարավորությունները հատկացնելու դասընթացների համար այդ չնչին գումարը:

Կազմ-մասսայական աշխատանքների հաջողության հիմքը՝ դա տեղի ընկերների նախաձեռնությունը, ինքնագործունեությունն է հանդիսանում, նրանք են, վոր պետք է խթանեն, կազմակերպեն ու գլխավորեն մասսաների ինքնագործունեությունը, իսկ յեթե այդ ինքնագործունեությունը հայտնաբերվի, այդ դեպքում կարիք չի զգացվի այն գանգատների, վորոնք այստեղ լսվեցին:

Այդ ինքնագործունեության, նախաձեռնության անբավարար լինելով պետք է բացատրել նաև այլ կարգի գանգատները, վոր այստեղ լսվեցին, ինչպես որինակ՝ գյուղխորհրդի նախագահների ապահովության խնդիրը: Ընկերներն իրավացիորեն նկատում են, վոր շատ վայրերում գյուղխորհուրդների նախագահների նյութական վիճակն անմխիթար է, վոր կոլտնտեսություններն ոգնություն չեն գալիս, ուստի և հարց են հարուցում, վորպեսզի պետական-կենտրոնացած միջոցման կարգով ապահովվեն նրանք և կամ թե չե հրահանգվի կոլտնտեսություններին դա անելու:

Կենտգործկոմի նախագահությունն արդեն իսկ այդ ուղղությամբ վորոշում ունի, վորպեսզի կոլտնտեսությունները բավարարեն այն գյուղխորհրդի նախագահ կոլտնտեսականներին, վորոնց ընտանիքի աշխատունակ անդամները բարեխղճորեն կատարում են իրենց պատականությունները:

Ընկերները գանգատվում են, վոր այդ վորոշումը չի կենսագործվում տեղերում:

Մենք, Կոլանտկենտրոնի գծով և անմիջապես համապատասխան կարգադրութիւններ կատարել ենք և յեթե այս ամենից հետո շատ տեղերում այդ վորդումը չեն կատարում, այստեղ ևս մեզքի մեծ չափը պետք երարել տեղերի վրա: Յեթե դուք արժանի չափով մասսայական-բացատրական աշխատանք տանեք և գյուղ-խորհուրդների նախագահները վայելեն ժողովրդակա-նութիւն, լինեն ակտիվ ոժանդակողներ կոլանտեսու-թյան կազմակերպչական-տնտեսական ամբապնդման, այդ դեպքում կարելի յե վստահել, վոր կոլանտեսու-թյուններն ուրախությամբ կրաւարարեն գյուղխոր-հուրդների նման նախագահներին: Իսկ վոր տեղական ինքնագործունեութիւնն այս ասպարիզում շատ բան կարող ե անել, ապացույց իջեանի, Աշտարակի չրջան-ների որինակները, վորտեղ կոլանտեսութիւններն ա-պահովել են հացով և այլ պարենով գյուղխորհուրդնե-րի նախագահներին:

Կազմ-մասսայական աշխատանքների ասպարիզում մեծ ե մամուլի դերը, հատկապես գյուղխորհուրդների աշխատանքների մասսայականացման և մասսաների ինքնագործունեության ծաւալման ուղղությամբ: Այս-տեղ, համարյա, բոլոր ընկերները խիստ հարձակվեցին թե՛ կենտրոնի և թե՛ տեղական մամուլի որդանների վրա, մեղադրելով, վոր նրանք թերագնահատում են խորհուրդների դերը, նրանց աշխատանքները: Ճիշտ ե, խորհուրդների կազմ-մասսայական աշխատանքների վորոշ թերագնահատում նկատվում ե և խորհուրդների աշխատանքներն արժանի չափով չեն լուսարանվում: Սակայն այս ասպարիզում ևս հանցանք ունեն կենտ-րոնի թե տեղական խորհրդային աշխատակիցները, վորոնք ժամանակին, լուրջ, հիմնավորված նյութեր չեն տալիս մամուլին: Դուք ոգնության հասեք մամու-լին, հատաատեցեք նրա որդանների հետ սերտ, կենդանի կապ, շահադրդուցեք նրանց ձեր աշխատանքներով— և յեթե այս ամենն անեք՝ կարող եք վստահ լինել, վոր

մամուլն անհամեմատ ավելի կընդառաջի ձեր աշխա-տանքներին, քան թե մինչ այժմ ե յեղել:

Ընկերները կանգ առան նաև ինֆորմացիայի վի-ճակի վրա: Յեւ միանգամայն իրավացիորեն, քանի վոր խորհուրդների գործունեության և հատկապես կազմ-մասսայական աշխատանքների ասպարիզում ին-ֆորմացիան ունի կարևոր արժեք, նա մեղ անհրաժեշտ ե ողի և ջրի չափով: Ինֆորմացիայի միջոցով ե, վոր ապահովելու յե մասսաների կապը խորհրդային որդան-ների հետ, խորհրդային որդանների փոխադարձ շաղ-կապը, կենտրոնի և տեղերի կապը: Ինֆորմացիան միա-ժամանակ ուժեղ զենք ու միջոց ե հանդիսանալու՝ անա-դանգելու կատարվող սխալներն ու հանցանքները և շտկելու դրանք: Դժբախտաբար թե կենտրոնում և թե՛ տեղերում ինֆորմացիայի գործը միանգամայն անբա-վարար ե: Ձեր վրա պարտականութիւն ե դրվում առանձին ուշադրութիւն դարձնել լավորակ, արագա-տեմպ և սխտեմատիկ ինֆորմացիայի վրա: Թե գործ-նական-կազմակերպչական ի՞նչ միջոցներ և ձևեր պետք ե ողտագործել աշխուժացնելու և վերակառուցելու ինֆորմացիայի գործը—դրա պատասխանը կդտնեք առաջարկված բանաձևում:

Համենայն դեպս, պետք ե վճռականորեն վերջ տալ ներկա վիճակին:

Այստեղ խոսողներից շատերը գանգատվում եյին, վոր հաճախակի մորիլիդացիաները նրանց զրկում են հնարավորութիւնից ամբողջապես նվիրվելու կազմ-մասսայական աշխատանքներին:

Յեթե կուսակցութիւնը և կառավարութիւնը ան-հրաժեշտ են համարում այդ մորիլիդացիաները՝ մեր ըն-կերները ևս պետք ե յենթարկվեն ու բարեխղճորեն կա-տարեն իրենց պարտականութիւնները: Հրահանգիչնե-րը մորիլիդացիայի յենթարկելով վոչ թե կտրվում են իրենց աշխատանքներից, այլ ընդհանրապէս ստանում են նոր հնարավորութիւն և առիթ չարունակելու այդ

աշխատանքները: Ամեն մի մոբիլիզացիա՝ կարելի չե-
լավագույն կերպով ոգտադործել կազմ-մասսայական,
բացատրական աշխատանքների ուղղությամբ: Յեթե
ձեզ մոբիլիզացիայի կարգով գյուղ են ուղարկում՝ դուք
կազմակերպեցեք, վերակառուցեք, գլխավորեցեք գյուղ-
խորհուրդների աշխատանքները, կենդանացրեք խոր-
հրդային-հասարակական ողակները, ստեղծեցեք խոր-
հրդային, կոլտնտեսական ակտիվ և այլն: Յեթե դուք
այդպես վարվեք՝ մոբիլիզացիայի շնորհիվ վոչ թե
դուք կկտրվեք ձեր անմիջական աշխատանքներից, այլ
ընդհակառակն այդ մոբիլիզացիաները ձեզ կտան այդ
աշխատանքների նոր հնարավորություններ:

Այստեղ շատ խոսվեց թե կազմ-մասսայական աշ-
խատանքների ասպարիզում կազմակերպչական վո՞ր
ձևերն են նախընտրելի՝ սեկցիան, բրիգադան, թե՞ այլ
ձևեր: Աշխատանքների այդ սիստեմաների և ձևերի մա-
սին դուք մանրամասն ցուցումներ կգտնեք մեր բանա-
ձևերում, յուրաքանչյուրն այդ սիստեմաներից ունի իր
առանձնահատկությունն ու առավելությունները: Դուք
յուրացրեք և ոգտագործեցեք այդ բոլոր ձևերն ու հնա-
րավորությունները, սակայն միշտ ի նկատի ունեցեք
ձեր աշխատանքների թափը, բովանդակությունը:

Իրավացիորեն ընկերներից վո՞մանք նկատեցին,
վոր մեր կուսակցության պայքարի և աշխատանքի
կազմակերպչական ձևերը, փորձը պետք է ուսանելի լի-
նի և ընդորինակվի նաև խորհրդային գծով և խոր-
հուրդներում: Կուսակցության հարուստ պրակտիկան,
անկասկած, պետք է լայնորեն ոգտագործվի ձեր ապա-
գա վոյժ գործունեյության ընթացքում:

Ընկերները շատ դեպքեր բերին վարչարարություն-
ների, հեղափոխական որինականության ակնհայտ
խախտումների, զեկուցման և այլ խոսողների մեջ բերած
որինակների վրա մենք ևս կավելացնեյինք այլ բազմա-
թիվ որինակներ:

Այդ վարչարարությունների և որինականցություն-
ների դեմ պետք է անողորմաբար պայքարեն մեր խորհրդ-
դային սրդանները, վորոնց թվում գատարանն ու գատա-
խաղությունը: Սակայն մենք պետք է նախ կանխենք այդ
վարչարարությունները և սպա հայտնաբերենք ու հե-
տապնդենք: Իսկ դա մենք չենք կարող անել առանց մաս-
սաների ինքնագործունեության, բանվորների, կոլ-
տնտեսականների, աշխատավորների լայն ընդգրկման
խորհուրդների աշխատանքներում:

Կազմ-մասսայական աշխատանքների հենց ան-
միջական նպատակն է ապահովել մասսաների մասնակ-
ցությունը խորհուրդներում, մասսաների քաղաքական
զգոնության բարձրացումը, աշխատավորների ակտի-
վության գլխավորումը:

Յերբ դուք կատարեք ձեր այդ հիմնական քաղաքա-
կան պարտականությունը, յեթե վոչ իսպառ կվերա-
նան, այդ դեպքում գեթ հիմնականում կթուլանան վար-
չարարության-ապորինությունների այն բազմաթիվ,
մասսայական յերեույթները, վորոնց մասին խոսեցին
ընկերները, հատկապես զեկուցող ընկ. Գալիկյանը:

Մասսաները և մասսաների ինքնագործունեու-
թյունն և այդ ամենի դեմ հաջողությամբ պայքարելու
գենքը:

Անդրագառնալով հատկապես մեր պաշտոնական
որդանին «Խորհրդային Շինարարության» պետք է ա-
սեմ, վոր մեր թերթը խոշոր անելիք ունի կազմ-մաս-
սայական աշխատանքների, կենտրոնի ու տեղերի շաղ-
կապի ամրապնդման, խորհրդային շինարարության
սկզբունքների մասսայականացման ուղղությամբ: Սա-
կայն «Խորհրդային Շինարարությունը» իր այդ կոչումը
կարդարացնի այն դեպքում միայն, յեթե դուք ևս տե-
ղերում կենդանի, ակտիվ աշխատող ընկերները, ընդա-
պա՞հ, սիստեմատիկ կապ հաստատեք թերթի խմբա-
գրության հետ, ուղարկեք համապատասխան նախա-
թեր և այլն:

Մենք անցյալներում հրատարակում էինք նույնա-
նուն մի թերթ, վոր մեծ դեր կատարեց կազմ-մասնա-
յական աշխատանքների ասպարիզում՝ և ահադին ժո-
ղովրդականութիւնն եր վաշելում գլուղական ախտիվի,
գլուղխորհուրդների աչքում:

«Սորհրդային Շինարարութիւն»-ը ներկայիս ամ-
սաթերթ ե: Պետք ե աշխատենք, վորպեսզի նա լույս
տեսնի ամիօր յերկու անգամ: Իսկ դա միայն կենտրո-
նի ուժերով չի կարող կատարուել: Պետք ե բոլորս հա-
մախմբվենք մեր թերթի շուրջը. դուք չըջաններում
կազմակերպեցեք ախտիվ թղթակիցների կազմեր, վոր-
պեսզի նրանք մեզ ժամանակին և բարեխղճորեն իրազեկ
պահեն հատկապես գլուղական աշխատանքների մասին:

Վերջացնելով խոսքս՝ յես ձեր հատուկ ուշադրու-
թիւնն եմ հրավիրում կրկին և կրկին մեր կազմերի
պատրաստման ու վերապատրաստութեան խնդրի վրա:
Կենտրոնացնելով Վաղերի բաժնի գեկուցումից դուք
տեսաք, վոր մենք այդ խնդրին տալիս ենք մեծ արժեք
և առաջիկայում ամէլի ևս ծավալելու յենք մեր աշխա-
տանքները, ամէլացնելու յենք պատրաստվողների քա-
նակը և բարձրացնելու վորակը: Սակայն դուք, կազմ-
մասնաշխատանքների ախտիվիստներդ, բա-
վականանալու չեք սոսկ դասընթացներով, թե կազ-
մերի հետագա դաստիարակութեամբ պետք ե զբաղվեք
և թե միաժամանակ ձեր ընդհանուր զարգացմամբ, քա-
ղաքական դաստիարակութեամբ: Մեզ հարկավոր են
մարքս-լենինյան տեսութեամբ զինված ախտիվ աշխա-
տավորներ, վորոնք ընդունակ լինեյին կենտրոնացնելու
այն մարտական առաջադրանքները, վորոնք կուսակցու-
թիւնը և կառավարութիւնն են առաջադրում:

Դուք բավականանալու չեք «Սորհրդային Շինա-
րարութեամբ» կամ «Սորհրդային Հայաստանով»: Դուք
պետք ե կարգաք նաև ուսներն թերթեր, թե ընդ-
հանուր քաղաքական՝ «Պրավդա», «Իզվեստիա» և թե
խորհրդային շինարարութեան վերաբերյալ, ինչպես

«Վլադր Սովետով» և այլն: Մյն ընկերները, վորոնք
ոռութեն չզիտեն, պետք ե կազմակերպեն խմբակային
ընթերցանութիւն, պետք ե ողտագործեք համապա-
տասխան հեռակա դասընթացներ, հետեւեք գրականու-
թեան և այլն: Մենք ևս մեր հերթին, այսուհետեւ կաշ-
խատենք առանձին ուշադրութիւն դարձնել հրատա-
րակչութեան գործի վրա, լույս ընծայելով թարգման-
չական թե ինքնուրույն գրականութիւն:

Սակայն առիթն ե այստեղ հիշեցնելու, վոր հաճախ
մեր չըջգործկոմներն այս խնդրում այն աստիճանի ան-
տարբեր են, վոր նույնիսկ մեր ուղարկած գրականու-
թիւնը կամ չեն ստանում ոչ հետ են դարձնում, և կամ
թե չեն ստանալուց հետո յել չեն ուղարկում տեղերը:

Յես հաժապացած եմ, վոր կուսակցութեան քաղա-
քական առաջադրանքը՝ վերազինվել մարքս-լենինյան
թեորիայի գեներով՝ դուք անշեղորեն կկատարեք և իրօք
արժանի և ընդունակ կլինեք կատարելու սոցիալիստա-
կան շինարարութեան ներկա ետապի պահանջները:

Ընկերներ.

Հանրապետական կազմ-մասնաշխատանքային այս խորհրդ-
ակցութիւնը խոշոր նյութ տվեց թե կենտրոնի և թե
տեղերի աշխատողներին՝ վերացնելու բացերը և աշ-
խուժացնելու, վերակառուցելու խորհուրդների կազմ-
մասնաշխատանքները:

Յես հաժապացած եմ, վոր սրանից հետո դուք,
տեղերը վերադառնալով ամէլի գոտեպնդված կլինեք և
կուժեղացնեք ձեր աշխատանքները՝ սոցիալիզմի կա-
ռուցման մարտական դիրքերում:

Յես հույս ունեմ, վոր այսուհետեւ դուք՝ ելավելի
կուժեղացնեք անմիջական-կենդանի թե զրավոր կապը
մեզ հետ, թերթի միջոցով, անհատական նամակներով
թե այլ ձևերով բացատրութիւն և ոգնութիւն ստա-
նալով մեզանից: Մեր կողմից խոստանում ենք պա-
տասխանել ձեր բոլոր հարցումներին և դիմումներին՝
վորպեսզի պատվով դուքս գաք ձեզ վերապահված աշ-
խատանքներից:

Յանկանում եմ ձեզ հաջողութիւն:

Թույլ տվեք հանրապետական կազմ-մասսայական խորհրդակցութիւնը հայտարարել փակված:

**ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄ-ՄԱՍՍԱԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒ-
ԹՅԱՆ ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ**

I

Ա.

Խորհուրդների կազմ-մասսայական աշխատանքների
հիմնական խնդիրները

Հանրապետական կազմ-մասսայական խորհրդակ-
ցութիւնն արձանագրում է, Վոր խորհրդային դեմո-
կրատիզմի և խորհուրդների կազմ-մասսայական աշխա-
տանքների կենսագործման ասպարիզում ձեռք են բեր-
ված զգալի նվաճումներ:

Այդ նվաճումները հիմնականում արտահայտվում
են հետեւյալում՝

1. Քաղխորհուրդների գծով՝ Յերեանում և Լենի-
նականում վերակառուցվել են աշխատանքները, դեկա-
վար սկզբունք ունենալով կուսակցութիւնն ու կառավա-
րութիւնն առաջադրանքները՝ խորհուրդներն յերեսով
դեպի արտադրութիւն, քաղաքային տնտեսութիւն-
ների սոցիալիստական վերակառուցումը, բանվորների
և աշխատավորների կուլտ-կենցաղային կարիքների
սպասարկման ծավալումը, սեկցիաների և պատգամա-
վորական խմբակների աշխուժացումն ու ակտիվացու-
մը, աշխատանքի սոցիալիստական ձևերի կենսագոր-
ծումը և այլն:

2. Կազմակերպվել է Արթիկի ավանային խորհուր-
դը ու վերակառուցվել են Ալլահվերդու և Ղափանի ա-
վանային խորհուրդները, իսկ արդյունաբերական ձեռ-
նարկութիւններում կազմակերպվել են պատգամավո-
րական խմբակներ:

3. Գաղափարները լուծարքմամբ ավելի ևս հնարավոր
և դարձել չըջանի կողմից գյուղի նկատմամբ կոնկրետ,
ուպերատիվ ու զինֆերենցիալ ղեկավարությունը:

4. Մեքենա-տրակտորային կայանների կազմակեր-
պությամբ՝ ծավալվում-խորանում և առաջավոր տեխ-
նիկայի ու գիտության ներթափանցումը գյուղի և գյու-
ղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման բո-
լոր բնագավառներում:

5. Ընդլայնվել են գյուղխորհուրդների իրավական-
կազմակերպչական հնարավորությունները, ստեղծվել
և նրանց համար ֆին-բյուջետային ինքնուրույն բազա
և այլն:

6. Լենինյան ազգային քաղաքականության ան-
շեղ կենսագործման հիմունքներով՝ վերակա-
ռուցվել և ավելի ամրապնդվել են խորհուրդները նաև
ազգային փոքրամասնությունների շրջաններում և
այլն:

7. Շնորհիվ աշխատավորական լայն մասսաների
կուլտուրական մակարդակի բարձրացման, հասարա-
կական-կենցաղային միջակի բարելավման, դասակար-
գային-քաղաքական ղիտակցության զարգացման՝ ծա-
վալվել-ընդարձակվել և խորհրդային աշխատավորա-
կան ակտիվի կազմը:

8. Այս ամենի շնորհիվ՝ որինագանցության և վար-
չարարության յերևույթներն ավելի յեն հայտնաբեր-
վում, մերկացվում և հետապնդվում, միաժամանակ
ծավալվում, խորանում են կուս-խորհրդային ղիբեկ-
տիվների կենսագործման կազմ-մասսայական ձևերը,
բացատրական-դաստիարակչական մեթոդները:

9. Այսպիսով խորհրդային ղեմոկրատիզմը և մաս-
սայական աշխատանքները ստանում են ավելի բարձր
վորակ, ստեղծելով մասսաների ինքնագործունեության,
աշխատանքի ու պայքարի ավելի մեծ հնարավորու-
թյուններ, չադկապելով մասսաները խորհուրդներին և

ղրանով իսկ ամրապնդելով պրոլետարական ղիկաաաու-
րայի որդանները:

Կազմ-մասսայական հանրապետական խորհրդակ-
ցությունը՝ նշելով հանդերձ վերոհիշյալ խոշոր նվա-
ճումները՝ միաժամանակ արձանագրում և հետևյալ
հիմնական բացերը՝ —

10. Սոցիալիստական շինարարության բայլչեիկյան
ներկա տեմպերի համեմատությամբ դեռևս անբավա-
րար են կազմ-մասսայական աշխատանքները՝ խորհրդա-
յին-հասարակական ողակներում:

11. Խորհուրդները, ինչպես և հասարակական կազ-
մակերպությունները և տնտեսական ձեռնարկություն-
ներն արժանի չափով ու թափով չեն կիրառում կազմ-
մասսայական գծով աշխատանքի սոցիալիստական ձևերն
ու մեթոդները:

12. Խորհրդային հիմնարկությունների, հասարա-
կական կազմակերպությունների և տնտեսական ձեռնար-
կությունների գործունեության ընթացքում դեռ հաճախ
են պատահում վարչարարության, բյուրոկրատիզմի և
որինադանցությունների յերևույթները:

13. Շատ դեպքերում բացակայում և խորհրդային
մասսայական աշխատողների դասակարգային զգոնու-
թյունը և հոտառությունը, հակախորհրդային իդեոլո-
գիան ու ղիբքավորումները թափանցում են մեր թույլ
ողակները և հաճախ անտեսվում և ու թերադնահատվում
դասակարգային թշնամու ղիմադրությունը:

14. Քաղխորհուրդները, հակառակ Համկոմկուսի
1932 թ. հուլիսյան պլենումի վերոշումների արժանի
չափով չեն վերակառուցել իրենց աշխատանքները, չեն
վերցրել բայլչեիկյան մարտական տեմպեր, չեն ապա-
հովել քաղաքային տնտեսությունների սոցիալիստական
վերակառուցման անհրաժեշտ թափն ու վորակը, թերա-
կատարում են բանվոր-աշխատավորների մատակարար-
ման և կուլտ-կենցաղային կարիքների ուպասարկումը,
արժանի չափով չեն բարելավել հացի և այլ մթերքների

վորակը, չեն կանոնավորել խորհրդային-կոլտնտեսական տնտեսի ընթացքը, շուկաների վիճակը և այլն:

15. Անբավարար են աշխատանքները սեկցիաներում և պատգամավորական խմբակներում, աշխատավորական ակտիվը դեռևս թույլ է ընդգրկված այդ սեկցիաների աշխատանքներում, ուժեղ չե քաղխորհուրդների նախագահության և բաժինների կապը սեկցիաների և պատգամավորական խմբակների հետ, չեն ձևավորվել պատգամավորական խմբակների հարաբերությունները ձեռնարկությունների յեռանկյունու հետ, չեն գործավորվում սոցիալիստական համատեղություն պաշտոնավարութուն ու հերթապահություն և այլն:

16. Ավանային խորհուրդները թեև իրավապես-կազմակերպչորեն ձևակերպվել են, սակայն թույլ են աշխատում, չեն ստեղծել ղեկավար ապարատ, չունեն կայուն ֆինանսական բազա, բյուջե և այլն:

17. Շրջգործկոմները շատ դեպքերում թերազնահատում են կազմ-մասսայական աշխատանքները, արժանի չափով չեն վերակառուցել իրենց գործառնությունները սիստեմը, թերազնահատում են սեկցիաների գերը, կենդանի, անմիջականորեն, ոպերատիվ չեն դեկավարում գյուղխորհուրդների աշխատանքները, բացակայում է ղեկավարությունը և ոժանդակությունը ՄՏ կայանների ու կոլտնտեսությունների նկատմամբ և այլն:

18. Անբավարար է գյուղխորհուրդների գրությունը նաև գյուղատնտեսություն սոցիալիստական վերակառուցման ներկա պահանջների տեսակետից, ըստ մորում թույլ են աշխատում սեկցիաները, խորհուրդներին հաճախ փոխարինում են գյուղխորհուրդների միանձնյա նախագահները, վորոնք շատ դեպքերում վարչական կարգով են նշանակվում, փոխադրվում ու հեռացվում և այլն:

19. Թույլ է խորհուրդների կենդանի կապը և անմիջական ոժանդակությունը ՄՏ և կոլտնտեսական միավորների նկատմամբ:

20. Արժանի չափով չեն ոգտագործվում և կենսագործվում խորհրդային սահմանադրության տված հնարավորություններն ու խորհրդային դեմոկրատիզմի պահանջները՝ խորհուրդների պլենումներն յերբեմն դեմադրվում են, թուլանում և շատ սակավ հրավիրվում, պատգամավորները հաճախ հաշվետու-պատասխանատու չեն դառնում ընտրողների առաջ, պատգամավորների հետ կանչման իրավունքը քիչ է կիրառվում և այլն:

21. Միանգամայն թույլ է կոնանց ընդգրկումը խորհուրդներում և խորհրդային որդաններում և ընդհանրապես թույլ է աշխատանքը կանանց շարքերում, ինչպես և ազգային փոքրամասնությունների, չքավորների մեջ և այլն:

II

Խորհուրդների կազմ-մասսայական աշխատանքների հատուկ բնագավառները

Յեղնելով վերոհիշյալից և նպատակ ունենալով հաղթահարել այդ բացերն և վերակառուցել խորհուրդների կազմ-մասսայական աշխատանքները, հանրապետական խորհրդակցությունը կազմ-մասսայական աշխատանքների առանձին բնագավառներում նշում է՝

Բ.

Կենտգործկոմի կազմբաժնի գծով

Հայկենտգործկոմի կազմբաժինը վերջին յերկու տարվա ընթացքում ձեռք է բերել շոչափելի նվաճումներ, այն է՝

1. Շրջանների ոպերատիվ ղեկավարություն համար տեղեկվել է ապարատ՝ ճյուղային սեկտորներով:

2. Կազմակերպվել են քաղաքական-տնտեսական նշանակություն ունեցող ստուգատեսներ (գյուղխորհուրդների, անուելս ճանապարհների, խորհրդային խմբակների, մի շարք շրջանների) և այլն:

Այս նվաճումները նշելով հանդերձ՝ խորհրդակցությունը միաժամանակ արձանագրում է հետևյալ բաները՝

3. Շրջանների մեծ մասի հետ՝ կենդանի-ուպերատիվ կապը բացակայում է և ընդհանրապես շրջանների նկատմամբ ղեկավարությունը թույլ է։

4. Անբավարար են աշխատանքները՝ կազմկուլեգիաների և կազմխորհրդակցության դժով։

5. Արտաշատատային հրահանգիչների կազմը ղեկավարողին չի կոմպլեկտավորված, իսկ յեղած հրահանգիչներն են չեն ուղարկվում լրիվ։

6. Չի կարգավորված ինֆորմացիայի գործը, միանգամայն թույլ է վորոշումների կատարման փաստական ստուգումը, և այլն։

Վերահիշյալ և այլ հարակից բացերը վերացնելու և կենսագործկոմի կազմրածնի դժով աշխատանքներն աշխուժացնելու համար խորհրդակցությունն անհրաժեշտ է գտնում հետևյալ ձեռնարկումները՝

7. Պարբերաբար հրավիրել կազմ-խորհրդակցություններ, լսելով այդ խորհրդակցություններին պետական հիմնարկությունների, հասարակական կազմակերպությունների և անտեսական ձեռնարկությունների կենտրոնական ու տեղական մարմինների, ճյուղերի, բաժինների, սեկցիաների և այլ ղեկուցումները։

8. Կազմ-մասնաշախատանքների ասպարիզում ընդգրկել և ղեկավարել նաև հանրապետական կենտրոնական մարմինների ծրագիրները, գործառնությունները, ձեռնարկումներն և ընդհանրապես այս դժով կատարվելիք կազմ-մասնաշախատանքները։

9. Հատուկ ուշադրություն դարձնել սահմանամերձ վայրերի, գյուղխորհուրդների աշխատանքների վերակառուցման վրա և այս նպատակով կազմրածնին կից հրավիրել հատուկ խորհրդակցություններ։

10. Ուժեղացնել կազմրածնի կապն ու ղեկավարությունը կենսագործկոմին առնթեր ազգային վերբաժան-

նությունների կենտրոնական հանձնաժողովի ու թարգմանչական բյուրոյի նկատմամբ։

11. Առավելագույն չափով ուղարկել կենսագործկոմի անդամներին կազմ-մասնաշախատանքների դժով և հատկապես վորպես արտաշատատային հրահանգիչներ։

12. Ուժեղացնել կազմ-կուլեգիայի աշխատանքները, տալով այդ աշխատանքներին մնայուն, պարբերական և սխտեմատիկ բնույթ, քննարկելով կազմ-կուլեգիայում հանրապետական որդանների համապատասխան ձեռնարկումներն ու ծրագիրները, այլև ընդհանրապես բոլոր առանձին կարևորություն ներկայացնող հարցերը։

13. Կազմ-մասնաշախատանք և այլ ամեն կարգի ստուգում-հետադոտությունների ժամանակ հիմք ընդունել այդ աշխատանքների կատարման բրիգադային սխտեմը, ըստ վորում կենտրոնից ուղարկված բրիգադաներում ընդգրկել նաև մերձակա շրջանների տեղական ակտիվիստներին։

14. Ինչպես կազմրածնի դժով, նույնպես և համապատասխան վերադաս որդանների կողմից կատարված ստուգում-հետադոտությունների արդյունքները և այդ առթիվ կայացած վորոշումներն անհապաղ հասցնել համապատասխան տեղերին ու շահադրդոված մարմիններին։

15. Մշակել ու հրապարակել քաղխորհուրդների և շրջագործկոմների կազմրածնի, ինչպես և արտաշատատային հրահանգիչների կանոնադրությունները, այլ և վերահրատարակել տեղական խորհուրդների կանոնադրությունը։

16. Ապահովել կայացված վորոշումների և արված կարգադրությունների փաստական կատարման ստուգումը, սահմանելով կատարման համար պատշաճ ժամկետներ, յենթարկելով թերացողներին պատասխանատվության և այլն։

Ժողկոմատների և այլ հանրապետական հիմնարկ-
ձեռնարկ-կազմակերպութիւնների գծով.

Կենտրոնական հիմնարկ-ձեռնարկ-կազմակերպու-
թյուններից վումանք թերազնահատում են կազմ-մաս-
սայական աշխատանքների նշանակութիւնը և իրենց
գործունեութեան յեղակեա ունեն աշխատանքների կա-
տարման սոսկ վարչական-ապարատային սիստեմը:

Այս խոշոր թերութիւնը վերացնելու համար առա-
ջարկվում է՝

1. Հրավիրել հանրապետական-հիմնարկ-ձեռնարկ-
կազմակերպութիւնների ուղղորդութիւնը կազմ-մաս-
սայական աշխատանքների և ձեռնարկումների թերա-
զնահատման վրա:

2. Հանձնարարել նրանց՝ իրենց իրավասութեան
գծով աշխատող խորհրդային բաժինների, սեկտորների
համար մշակել հատուկ կանոններ և գործունեութեան
ոպերատիվ պլան՝ աշխատանքների կազմ-մասսայական
մեթոդի կիրառման տեսանկյունով և սահմանել այդ
կանոնների կենսագործման պլաններ ու ժամկետներ և
պարբերական ստուգումներ:

3. Ժողկոմատների և հանրապետական հիմնարկ-
ձեռնարկ-կազմակերպութիւնների հրահանգչական-
հետազոտական աշխատանքները վերակառուցել հետե-
յալ հիմունքներով՝

ա) քաղաքային և շրջանային ապարատների ստու-
գումները կատարելիս գտնել անհրաժեշտ խորհուրդնե-
րի համապատասխան սեկցիաների մասնակցութիւնը.

բ) հրահանգչական ոգնութիւն ցույց տալ այդ սեկ-
ցիաներին. հատուկ ձեռնհաս հրահանգիչներ ուղարկե-
լով՝ տեղերում սեկցիաների, պատգամավորական խում-
բակների և այլ մասսայական-հասարակական ողակների
աշխատանքները վերակառուցելու և ղեկավարելու հա-
մար.

գ) ուսումնասիրել և հաշվառել լավագույն սեկցիա-
ներն ու այլ մասսայական որդանների աշխատանքի գրա-
չան փորձը՝ այլ սեկցիաներին փոխանցելու համար.

դ) Ժողկոմատների և այլ հանրապետական հիմ-
նարկ-ձեռնարկ-կազմակերպութիւնների կազմ-մասսա-
յական աշխատանքները ծավալելու նպատակով անհրա-
ժեշտ համարել սեկցիաների և այլ մասսայական կազ-
մակերպութիւնների շրջանային, քաղաքային և հան-
րապետական խորհրդակցութիւններ, հավաքներ, կոն-
ֆերանսներ:

4. Քննարկել սեկցիաների և պատգամավորական
խմբակների զեկուցումները ժողկոմատների կոլեգիա-
ներում և այլ հիմնարկ-ձեռնարկութիւնների նախա-
գահութեան նիստերում:

5. Վերահիշյալ հիմնարկ-ձեռնարկ-կազմակերպու-
թիւնների հանրապետական համագումարներին, կոն-
ֆերանսներին, նիստերին մասնակից դարձնել համա-
պատասխան սեկցիաները, պատ. խմբակները:

6. Հանրապետական մարմինների ինֆորմացիանե-
րում պատշաճ տեղ տալ սեկցիաների և խմբակների
կատարած աշխատանքների մասին և այլն:

7. Հանրապետական մարմինների կազմ-մասսայա-
կան գծով կատարվելիք աշխատանքներում միասնակա-
նութիւնը և հետևողականութիւնն ապահովելու հա-
մար հանձնարարել կենսագործելու կազմբաժնին՝ այդ
մարմինների գործունեութիւնը միասնացնել, ղեկավա-
րել և այդ նպատակով գումարել պարբերական կազմ-
խորհրդակցութիւններ, լսելով այդ խորհրդակցու-
թիւններում նաև հիշյալ մարմինների զեկուցումները՝
խորհուրդների գծով նրանց կատարած կազմ-մասսայա-
կան աշխատանքների մասին:

Շրջգործկոմների կազմ-մասսայական աշխատանք-
ների գծով

Թեև գաղառների վերացմամբ չըջանային գործադիր կոմիտեներին և վերապահվում գյուղի և գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման կենդանի, անմիջական կոնկրետ ղեկավարութունը և ոժանդակութունը, սակայն շրջգործկոմներն իրենց աշխատանքները լիովին չեն վերակառուցել աշխատանքի, վորպեսզի խորհուրդները կազմ-մասսայական աշխատանքները ղրկեյին անհրաժեշտ բարձրության վրա, ըստ վորում—

1. Շրջգործկոմները չեն ունեցել և մեծ մասամբ մինչ օրս ել չունեն կազմ-մասսայական աշխատանքների անմիջական ղեկավարության օրգան՝ կազմբաժիններ:

2. Անբավարար են կազմակերպել ու գլխավորել խորհրդային-հատարակական ախտիվը, հատկապես սեկցիաների և պատ. խմբակների գծով:

3. Կազմ-մասսայական և հատարակական-բացատրական աշխատանքների սխառմն ու մեթոդները՝ յերբեմն փոխարինում են վարչական և նույնիսկ վարչարական յեղանակներով ու ձևերով և այլն:

Այս բոլոր բացերը վերացնելու և շրջգործկոմների կազմ-մասսայական աշխատանքները վերակառուցելու համար անհրաժեշտ համարել՝

4. Շրջգործկոմներն ապահովել կազմբաժիններով ու կազմ-մասսայական աշխատանքների հրահանգիչներով և այլ կազմ-մասսայական աշխատանքների ծավալման-ուժեղացման նպատակով շրջգործկոմներին կից սահմանել կազմ-խորհրդակցություններ:

5. Կազմակերպել արտահատիքային հրահանգիչներ, ներգրավելով շրջանի լավագույն ախտիվը և տալ նրանց գործունեությանը ծրագրային — պլանային բնույթ, ապահովել աշխատանքների միասնությունը և հետևողականությունը, կատարել նրանց մեջ աշխատանքի նպատակահարմար բաշխում:

6. Դսել կազմ-խորհրդակցություններին նիստերին արտահատիքային հրահանգիչներին, խորհուրդներին սեկցիաներին, պատ. խմբակների, ինչպես և ՄՏԿ-ների, կոլանսեսությունների և այլ ղեկավարումները:

7. Կազմ-կոլեգիայի, կազմբաժինների, ինչպես և բնահանրապես խորհուրդների գծով կապացած վորոշումների, արված կարգադրությունների ճիշտ և ժամանակին կատարումն ապահովելու համար՝ այդ հրահանգիչներին մեկ-յեկուսին ազատել հատարակական այլ պարտականություններից և հանձնարարել վերոհիշյալ վորոշումների ու կարգադրություններին կատարման ստուգումը տեղերում, գյուղերում, գյուղատնտեսական, արտադրական ձեռնարկներում:

8. Անհրաժեշտ համարել, վոր շրջգործկոմներին բաժինները՝ կազմ-մասսայական բնույթի բոլոր հարցերը նախազահության նիստին ներկայացնելուց առաջ՝ քննարկեն կազմ-կոլեգիայում:

9. Պարտադրել, վորպեսզի առանց կազմ-բաժիններին գիտության՝ շրջգործկոմների բաժիններն ու շրջանային պետական և հատարակական հիմնարկությունները չկատարեն վորեւե կազմակերպչական ձեռնարկ ու աշխատանք:

10. Հանձնարարել բոլոր շրջգործկոմներին վերակազմակերպել և աշխուժացնել սեկցիաները, ներգրավելով սեկցիաների աշխատանքներում խորհրդային լայն ախտիվ, տալ ղեկավար պլան—ցուցմունք, ունենալ կենդանի կապ և այլն:

11. Ուժեղացնել գործկոմների բաժիններին ու սեկցիաներին ոպերատիվ ղեկավարություն և կապը գյուղական համապատասխան սեկցիաների նկատմամբ և այդ ղեկավարությունն ու կապն ուժեղացնելու և ամրապնդելու համար՝ պարբերաբար հրավիրել շրջանային ու յենթաշրջանային խորհրդակցություններ, տալ անմիջական ղեկավար ցուցմունքներ և այլն:

12. Հանձնարարել շրջգործկոմներին՝ հաճախակի հրավիրել սեկցիաներին, խորհրդային խմբակներին, հրա-

կիչ պոստերի հավաքներ, մորիլիզացիայի յենթարկել նրանց ամբողջ ուժերը՝ տնտեսական-քաղաքական կամ-պանիաները ժամանակին և լրիվ կատարելու համար:

13. Պարբերաբար հրավիրել շրջործկոմների պլենումների ու նախագահությունների նիստերը, համապատասխան գյուղերում, խորհրդատեսություններում, ՄՏ կայաններում, կոլտնտեսություններում, հրավիրելով այդ նիստերին աշխատավորական լայն ակտիվը, ոգտագործելով վերջինս՝ կայացած վորոշումները կենսագործելու:

14. Շրջործկոմների, նրանց բաժինների աշխատանքներում, ինչպես և խորհուրդներում և նրանց հասարակական ողակներում կիրառել աշխատանքի սոցիալիստական ձեերը՝ հիմք ունենալով ընկ. Ստալինի 6 ցուցմունքները և ապահովելով աշխատանքների պլանայնությունն ու ծրագրայնությունը:

36.

Քաղաքային յեվ բանավանային խորհուրդների գծով.

Քաղաքային ու բանավորական ավանային խորհուրդներն իրենց աշխատանքների բովանդակությունը և ձեերը պետք է վերակառուցեն՝ համաձայն կուսակցության և կառավարության ղեկավար առաջադրանքների՝ յերեսով դեպի արտադրություն, քաղաքի սոցիալիստական վերակառուցում, կոմունալ շինարարության հիմնական և արագ վերափոխումն, բանվորների և աշխատավորների մատակարարման և կուլտուր-կենցաղային կարիքների սպասարկումն:

Հիշյալ մարտական առաջադրանքների արագ և լիակատար կենսագործման համար անհրաժեշտ է բանվորների և ընդհանրապես աշխատավորական-մասնագիտական բոլոր ուժերի ներգրավումն աշխատանքներում, վորի նախապայմանն են հանդիսանում խորհուրդների կազմ-մասնայական աշխատանքները:

Արձանագրելով հանդերձ, վոր բանավանային խոր-

հուրդների գծով ձեռք են բերված զգալի քանակական և վորակական նվաճումներ՝ բայց և այնպես խորհրդակցությունը դեռ անհամաչափ է համարում այդ նվաճումները սոցիալիստական շինարարության ներկա և ապաի պահանջների և բանվորների ու աշխատավորների որավուր աճող կուլտուր-կենցաղային կարիքների հանդեպ:

Քաղաքային և բանավանային խորհուրդների աշխատանքների վերակառուցման, մասսաներին խորհուրդների աշխատանքներում ներգրավելու և այդ խե նպատակով կազմ-մասնայական աշխատանքները ծավալելու համար անհրաժեշտ համարել՝

1. Քաղաքային և բանավանային խորհուրդների աշխատանքները վերոհիշյալ մարտական խնդիրների և պլենումները, ինչպես և նախագահությունների նիստերն, այլև կարևոր խորհրդակցությունները պարբերաբար գումարել տնտեսական-շինարարական ձեռնարկություններում գործարաններում, նորակառուցյներում, տրանսպորտի կարևոր հանգույցներում և այլն:

2. Այդ պլենումները և նիստերը շուրջը խորհրդային աշխատավորական ակտիվը ներգրավելու համար՝ քննարկել տնտեսական-քաղաքական, կուլտուր-կենցաղային և այլ մարտական ու շահագրգիռ խնդիրները:

3. Բանվորական-աշխատավորական ակտիվի ներգրավման խնդրին տալ վոչ թե ընդհանուր-ազիտացիոն բնույթ, այլ կոնկրետ կազմակերպչական՝ մասսաները հաղորդակից դարձնելով ամենորյա տնթիշական գործնական աշխատանքներին:

4. Հիշյալ ձեռնարկներում, նորակառուցյներում, տրանսպորտում և այլ բնագավառներում սահմանել խորհուրդների նախագահության անդամների, այլև խորհրդային առաջավոր ակտիվիստների հերթապահություն՝ ընդունելու և արագորեն ու հիմնավորապես քննարկելու բանվորների դիմում-զանգատները, արտադրության և այլ ձեռնարկների ներսում ծավալել խորհրդային մասնայական աշխատանքն և այլն:

Քաղաքային և բան. ավանային խորհուրդները աշխատանքները վերահիշյալ մարտական խնդիրների և աշխատանքների ուղղությամբ վերախառուցելու համար՝ անհրաժեշտ դառնել, վորպեսզի՝

5. Խորհուրդների բոլոր բաժիններն ել ունենան աշխատանքների այնպիսի ծրագիր—պլան, վոր ընդգրկելը տվյալ բաժնի տեսչության վերապահված բոլոր խնդիրները:

6. Կազմակերպչական կազմ—մասնաշաղկի բոլոր խնդիրները նախապատրաստել կազմբաժինների միջոցով և ապա միայն ներկայացնել խորհրդի նախագահության քննարկության:

7. Քաղաքային և բան-ավանային խորհուրդներում և նախագահության նիստերում պարբերաբար լսել կազմբաժինների ղեկավարները՝ կազմ—մասնաշաղկի աշխատանքների սխտեմի ռազիոնալացման ընթացքի և արդյունքների մասին:

8. Խորհուրդների գծով կատարվող աշխատանքների կատարման փաստական ստուգումն ապահովելու համար Յերեանի և Լենինականի քաղխորհուրդներում՝ կազմակերպել կատարման ստուգման դործը, նույնը կամավորության հիմունքներով նաև բանավանային խորհուրդներում, ոգտագործելով այդ նպատակով հատկապես սոց. համատեղիչներին:

9. Ալլահվերդու, Արթիկի և Ղափանի չըջգործկոմ-ների բաժինների վարիչների վրա դնել միաժամանակ և իրենց չըջանների բանավանային խորհուրդների համապատասխան պարտականությունները, ոգտագործելով այդ ուղղությամբ սեկցիաները և սեկցիաների բյուրո-ները, ինչպես և գործի դնելով տեղական խորհրդային ակտիվը:

10. Յերեանի և Լենինականի քաղխորհուրդների կազմբաժիններին, իսկ Ղարաքիլիսայի, Արթիկի, Ալլահվերդու և Ղափանի ավանային խորհուրդների նախագահություններին կից հրավիրել կազմ—խորհրդակցություններ և այդ խորհրդակցությունների միջոցով նա-

խապատրաստել և քննարկել խորհուրդների առաջ դրված կազմ—մասնաշաղկի կարևոր խնդիրները:

11. Քաղխորհուրդներին կից կազմակերպել արտահատիքային հրահանգիչների ինստիտուտ, ընդգրկելով այդ հրահանգչական աշխատանքներում ձեռնհաս խորհրդային ակտիվը և մանավանդ արտագրության մեջ աչքի ընկնող հարվածայիններին:

12. Արտահատիքային հրահանգիչների մեջ աշխատանքը բաժանել ըստ իրենց մասնագիտությունների և կոնկրետ բնագավառների (գործարան, տրանսպորտ, կոոպերացիա և այլն):

13. Արտահատիքային հրահանգիչների սխտեմի ամրապնդման և աշխատանքի աշխուժացման համար՝ պարբերաբար հրավիրել հրահանգչական խորհրդակցություններ:

14. Հանձնարարել Կենտգործկոմի Կազմբաժնին՝ մշակել և ներկայացնել ԿԳԿ-ի նախագահության հաստատության տեղական խորհուրդների արտահատիքային հրահանգիչների կանոնադրությունը:

15. Համարելով սեկցիաները մասնաներին խորհրդային աշխատանքներում ներգրավելու սոճենահիմնական սխտեմներից մեկը և կազմ—մասնաշաղկի աշխատանքների ծավալման կարևորագույն լծակը՝ խորհրդակցությունն անհրաժեշտ է գտնում:

16. Ամենակարճ ժամանակամիջոցում արմատապես վերակառուցել սեկցիոն աշխատանքները, մասնագիտացնելով դրանք այն հաշվով, վորպեսզի յուրաքանչյուր սեկցիա ընդգրկի խորհրդային սոցիալիստական շինարարության կոնկրետ վորոշ բնագավառ:

17. Սեկցիաները խորհրդի համապատասխան բաժինների հետ միասին պետք է կազմեն իրենց աշխատանքի ծրագիր—պլանը, լինելով հաշվետու և պատասխանատու այդ ծրագիր—պլանի մշակման ու կենսագործման համար:

18. Ընդգրկել սեկցիաներում վոչ միայն բոլոր պատգամավորներին, այլ և քաղաքի ու բանավանի

խորհրդային վողջ աւտիվը, առաջին հերթին հարվածա-
յին բանվորութիւնը:

19. Սեկցիաների աշխատանքները կատարել՝ սո-
ցիալիստական արտադրութեան բարձրացման, կոմունալ
շինարարութեան վերակառուցման, բանվորութեան
կուլտուր-կենցաղային սպասարկման, աշխատանքի
դիսցիպլինայի բարձրացման, պրոգուլների վերացման,
սոց. սեփականութեան պաշտպանութեան և այլ մարտա-
կան առաջադրանքների տեսանկյուններով:

20. Վերստուգել և թարմացնել սեկցիաների բյու-
րոնների կազմը, հետ կանչելով անձեռնհասներին ու ան-
բարեխիղճներին և ընդհակառակն ընտրելով հարվածա-
յին, աւտիվ աշխատողներին:

21. Սեկցիաների վորոշումների և աշխատանքների
կատարման փաստական ստուգումն ապահովելու հնա-
մար՝ նշանակել այդ նպատակով հատուկ սեկցիաներ և
բացի սեկցիաների ընդհանուր ծրագրային կարգով հրա-
վերող նիստերից՝ պարբերաբար գումարել նաև սեկցիա-
ների ընդհանուր միացյալ ժողովներ՝ քննելու քաղաքա-
յին ու բանավանային ընդհանրական նշանակութիւն ու-
նեցող խնդիրները:

22. Յերեսով դեպի արտադրութիւն առաջադրանքի
կենսագործումն անհրաժեշտ և դարձնում սերտ կապ
հաստատել արտադրական ձեռնարկների, գործարաննե-
րի, տրանսպորտի, նորակառույցների հետ:

Այդ նպատակի իրականացման համար՝

23. Բոլոր ձեռնարկներում, գործարաններում, նո-
րակառույցներում, տրանսպորտում և այլն՝ կազմակեր-
պել պատգամավորական խմբակներ:

24. Այդ խմբակները, վորպես խորհուրդների նախ-
նական մասնաձևեր ելջիջները՝ հանդիսանում են կա-
րևոր կովաններ՝ տվյալ ձեռնարկութեան կոլեկտիվին
մասնակից դարձնելու յերկրի կառավարութեան գոր-
ծում:

25. Այնտեղ, ուր արդեն կազմակերպված են այդ-
պիսիք, արագ կերպով վերակառուցել և աշխուժացնել

ներանց, հիմք ընդունելով թե ցեխային և թե՝ համա-
գործարանային կազմակերպչական սխառմը, այլև
կազմակերպել համագործարանային պատգամավորա-
կան խմբակների բյուրոներ:

26. Տվյալ ցեխի ու գործարանի վողջ հարվածային
բանվորութիւնն ընդգրկել պատգամավորական խմբակ-
ներում, ինչպես և համագործարանային խմբակներե-
ներսում՝ կազմակերպել բրիգադներ (տնտնաշնորհա-
յին, կուլտ-կենցաղային, բան-մաստակարարման և
այլն):

27. Պարբերաբար գումարել պատգամավորական
խմբակների և ներանց ղեկավարների միացյալ խորհր-
դակցութիւններ, ամբացնելով արտահաստիքային
հրահանգիչներին տվյալ պատ. խմբակին:

28. Խորհուրդների նախագութեան նիստերին, ինչ-
պես և կազմ-խորհրդակցութիւններում լսել և քննարկել
պատգամավորական խմբակների ղեկուցումներն իրենց
կատարած աշխատանքների մասին:

29. Սահմանել արդյունաբերական ձեռնարկներին
պատգամավորական խմբակների շեֆութիւն գյուղա-
տնտեսական ձեռնարկութիւնների պատ. խմբակների
նկատմամբ:

30. Ուժեղացնել սոցիալիստական համատեղութեան
նը՝ քաղաքային և բանավանային խորհուրդների աշխա-
տանքներում՝ եժանացնելու, ձեռնացնելու և թարմաց-
նելու պետ. ապարատը, պայքարելու բյուրոկրատիզմի
դեմ և այլն:

31. Կիրառել պետհիմնարկների նկատմամբ բանվո-
րական կոլեկտիվների շեֆութիւն՝ պետ-ապարատի
բանվորականացման, պետհիմնարկութեան և արտա-
դրութեան շաղկապի ամրացման նպատակներով և այլն:

32. Համարել քաղաքային խորհուրդների 1928 թ.
կանոնադրութիւնն անհամապատասխան սոցիալիստա-
կան շինարարութեան, հատկապես՝ քաղաքների սոցիա-
լիստական վերակառուցման ներկա ետապի պահանջնե-
րին և հանձնարարել ԿԳԿ-ի կազմբաժնին՝ մշակել քաղ-

խորհուրդների ու բանավանների նոր կանոնադրութիւն
և ներկայացնել դա ընդհանուր կարգով կենտրոնացնել
հաստատութիւն:

33. Ամենակարճ ժամանակում ուսումնասիրել Սար-
գարաբաղում, Անի-Պեմզայում և Քիմշինում բան-ա-
վանային խորհուրդներ կազմակերպելու խնդիրը, այլև
արմատապես վերակառուցել Ղարաքիլիսայի քաղխոր-
հրդի աշխատանքները:

9.

Գյուղական խորհուրդների գծով

Գյուղական խորհուրդների և խորհրդային հասա-
րակական ակտիվի գործունեութիւն հիմնական ողակ-
ներն ու լծակները հանդիսանում են խորհուրդների սեկ-
ցիաներն ու պատգամավորական խմբակները:

Մինչդեռ հակառակ սահմանադրութիւն և հատ-
կապես գյուղական խորհուրդների գործող կանոնադրու-
թիւն ստեղծած լայն հնարավորութիւնների գյուղի աշ-
խատավորական ակտիվը դեռ արժանի չափով չի ընդ-
գրկված խորհրդային աշխատանքներում, չնայած կոլ-
տնտեսական-աշխատավորական այդ ակտիվի քաղաքա-
կան-դասակարգային դիտակցութիւն արագ ամփոփում և
աշխատանքի ու պայքարի մարտական պատրաստակա-
մութիւն:

Բացի խորհրդային դեմոկրատիզմի հիմնական ա-
ռամադրութիւնների խախտման ու անտեսման ընդհա-
նուր յերևույթներից՝ հատկապես գյուղական խոր-
հուրդների գծով՝

1. Սեկցիաները դեռ ամենուրեք կազմակերպված
չեն, իսկ այնտեղ, վորտեղ կազմակերպված են՝ զուրկ են
անմիջական ուղեւորութիւն դեկավարութիւնից և չեն վե-
րակառուցել իրենց աշխատանքների սխառմը, մեթոդ-
ները, ձևերը:

2. Դեռևս վերջնականապես չեն ձևակերպել կոլ-
տնտեսութիւններին, ՄՏ Կայաններին, խորհանտեսու-

թիւններին կից պատգամավորական խմբակները, իսկ
այնտեղ, վորտեղ նրանք ձևակերպվել են՝ տակաւին
զուրկ են կայունութիւնից և դեկավարութիւնից և
այլն:

Գյուղական խորհուրդների և նրանց հասարակական
մասնաշաղկապ ողակների աշխատանքների վերակառուց-
ման և կոլտնտեսական, չքավոր ու միջակ գյուղացիու-
թիւն, ինչպես և գյուղում աշխատող ինտելիգենցիայի
ակտիվութիւնը և փորձառութիւնը ավելի արդիւնա-
վետ կերպով ոգտագործելու համար՝

3. Բոլոր գյուղխորհուրդներում կազմակերպել և
վերակառուցել այն բոլոր սեկցիաները, վորոնք նախա-
տեսված են գյուղական խորհուրդների կանոնադրու-
թիւնը և հետագայի վորոշումներով:

4. Կանխելու համար սեկցիաների դիմագրկումը,
աշխատանքների զուգադիպումը, գյուղակտիվի ուժերի
ավելորդ ծախսումը և այլն խուսափել ավելորդ սեկցիա-
ների կամ հանձնաժողովների կազմակերպումից:

5. Սեկցիաների աշխատանքներում ներգրավել ամ-
բողջապես վորջ միայն խորհրդի անդամներին, այլև
գյուղական խորհրդային-հասարակական ակտիվը:

6. Համարել պարտադիր գյուղխորհրդի անդամների
մասնակցութիւնը սեկցիան աշխատանքներին, վերա-
պահելով խորհրդի պատգամավորներին ազատ իրա-
ւունք անդամակցել իրենց ուղած սեկցիաներում:

7. Սեկցիաների թարմացման, աշխուժացման և վե-
րաշխուցման նպատակով՝ վերանայել անդամակցող-
ների ցուցակը և դասավորել ուժերն այնպես, վոր սեկ-
ցիաներն ապահովված լինեն համապատասխան աշխա-
տողներով:

8. Վերանայման ընթացքում իրենց պարտականու-
թիւններում թերացող պատգամավորներին հետ կանչել
և փոխարինել նոր ու թարմ ուժերով:

9. Սեկցիաների վորոշումները ներկայացնել գյու-
խորհուրդների նախագահութիւն հաստատութիւն՝ իսկ
անհետաձգելի դեպքերում՝ նախադահին, պայմանով,

վոր այդ վորոշումները հետագային քննարկվեն ու հաստատվեն նախագահության հերթական նիստերում:

10. Սեկցիաների աշխատանքների անմիջական ղեկավարության համար՝ ընտրել բյուրոներ՝ 3—5 հոգուց բաղկացած, ըստ վորում բյուրոները նախապես ձևավորում են սեկցիաների վորոշումները և ապա ներկայացնում գյուղխորհրդի նախագահության հավանության: Վորոշումների շտապողականության դեպքերում այդ ձևավորումը կատարում է բյուրոյի նախագահը, անմիջապես իրազեկ դարձնելով դրա մասին բյուրոյի հերթական պլենումում:

11. Սեկցիաների աշխատանքների կոնկրետացման և մասնագիտացման համար՝ կազմակերպել և առանձնացնել հատուկ բրիգադներ՝ ըստ համապատասխան առանձին բնագավառների:

12. Վերակառուցել և աշխուժացնել գյուղատնտեսական խորհրդակցությունները՝ աշխատանքի կազմակերպության հիմք ունենալով մասնագիտացման սկզբունքը և տվյալ գյուղի հողագործական կուլտուրայի առանձնահատկությունները:

13. Ինքնուրույն խորհրդից զուրկ գյուղերում (յեթակա գյուղեր) խորհրդային վարչական աշխատանքները կատարվում են գյուղխորհրդի լիազորի միջոցով, իսկ կոլտնտեսական, աշխատավորական մասսաները խորհրդային անմիջական գործնական աշխատանքներին մասնակից դարձնելու համար կազմվում են գյուղական սեկցիաներ, վորոնք աշխատելու յեն գյուղական խորհուրդների կանոնադրության 90, 107 և 108—112 հոդվածների հիմունքներով, ըստ վորում գյուղսեկցիայի նախագահը հանդիսանում է գյուղլիազորը:

14. Բոլոր կոլտնտեսություններին, խորհմտեսություններին և ՄՏ կայաններին կից կազմակերպել պատգամավորական խմբակներ, իսկ այնտեղ, ուր արդեն կազմակերպված են՝ վերակառուցել և աշխուժացնել նրանց աշխատանքները, թարմացնել և ակտիվացնել անձնական կազմը:

15. Խորհրդային խմբակների աշխատանքներն ապելի անմիջական, ուղերատիվ և կենդանի դարձնելու համար՝ կոլտնտեսություններում, խորհմտեսությունների առանձին ճյուղերում և ՄՏ կայանների ցեխերում կազմակերպել պատգամավորական խմբակների հսկիչ պոստեր՝ 3—5 հոգուց բաղկացած:

16. Պատգամավորական խմբակի անդամներին կցել աշխատանքի կոնկրետ բնագավառի, փոխադրելով պատգամավորական խմբակների աշխատանքների ծանրության կենտրոնն արտադրական բրիգադները:

17. Կցվածները, ինչպես և հսկիչ պոստերն իրենց ամբողջ գործունեության համար հաշվետու և պատասխանատու յեն համապատասխան պատգամավորական խմբակների հանդեպ՝ վորոնց նիստերում պետք է պարբերաբար լսել հսկիչ պոստերի, ինչպես և կցված ընկերների զեկուցումները:

18. Գյուղխորհուրդները, ինչպես և նրանց բոլոր հասարակական մասսայական ողակներն իրենց աշխատանքների վերակառուցման հիմք պետք է ունենան՝ յենքները դեպի գյուղի սոցիալիստական վերակառուցումը՝ կոլտնտեսություններ, խորհմտեսություններ, ՄՏ կայաններ: Սյս իսկ պատճառով վոր միայն պատգամավորական խմբակների, այլև՝ գյուղխորհուրդների ու նրանց սեկցիաների նիստերը գումարել այդ սոցիալիստական ձեռնարկներում, հատկապես աշխատանքը թերակատարող բրիգադներում՝ քննարկելու, պարզելու և վերացնելու թերակատարման պատճառները: Պատգամավորական խմբակներում և հսկիչ պոստերում հրատարակել պատի թերթեր, լուսաբանելով հատկապես տվյալ բնագավառի աշխատանքները:

19. Գյուղխորհրդի սեկցիաների և պատգամավորական խմբակների գծով առանձնացնել ձեռնհաս, դրագետ, կամավոր-ինֆորմատորներ, վորոնք ընդունակ լինեն ամփոփել յուրաքանչյուր կատարված աշխատանք, արձանագրել աշխատանքի թույլ կողմերը, փոխանակել

դրական փորձերն այլ սեկցիաների, պատխմբականների, բրիգադների, հսկիչ պոստերի հետ:

20. Խորհրդային սեկցիաների, պատգամավորական խմբակների, և ընդհանրապես խորհրդային ակտիվի պատասխանատվության գիտակցությունը խթանելու, պարտաճանաչության զգացմունքը բարձրացնելու, պարբերական հաշվետվությունները և կատարման իրական ստուգումն ապահովելու համար և այլն՝ խորհրդակցությունն անհրաժեշտ է համարում:

21. Յուրաքանչյուր սեկցիայում և պատգամավորական խմբակում առանձնացնել մեկին, պարտավորեցնելով նրան ստուգել, թե սեկցիաները, պատ. խմբակները ինչպե՞ս են կատարում խորհրդային վերադաս մարմինների վորոշումները, կարգադրությունները:

22. Անշեղորեն կիրառել խորհուրդների պատգամավորների և խորհրդային հասարակական ողակների անդամների պարբերական հաշվետու զեկուցումները, թե ընտրողների առաջ և թե՛ այլ համապատասխան նիստերում:

23. Խորհուրդների պլենումների և նախագահությունների նիստերում կոլտնտեսությունների, վերջիններիս բրիգադների և այլ զեկուցումներ քննարկելիս, լսել նաև պատգամավորական խմբակների, հսկիչ պոստերի, կցվածների հարակից զեկուցումները:

24. Խորհուրդների որակարգի խնդիրները վաղորդք քննարկել, մշակել համապատասխան սեկցիաներում և պատ. խմբակներում, ըստ վորում մասսայական ակտիվը շահագրգռել գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման մարտական խնդիրներով:

Գյուղխորհուրդների ու նրանց ողակների և գյուղատնտեսության սոցիալիստական ձեռնարկների կենդանի շաղկապն ապահովելու և ամրապնդելու համար՝ հրավիրել խորհուրդների լայնացրած պլենումներ, մասնակցությամբ կոլտնտեսականների և ՄՏԿ ու խորհտնտեսության հարվածային բանվորների, ըստ վորում այդ նիս-

տերը գումարել կոլտնտեսություններում, խորհտնտեսություններում, ՄՏ Կայաններում և այլն:

25. Ցանկալի և նպատակահարմար համարել գյուղ-խորհուրդների պլենումների և նախագահությունների նիստերը գումարել յենթակա գյուղերում և քննարկել այդ նիստերում հատկապես տվյալ գյուղին անմիջապես շահագրգռող խնդիրները, ըստ վորում անհրաժեշտ ճանաչել, լսել գյուղիագորի համապատասխան հիմնական թե հարակից զեկուցումներ:

26. Արձանագրել, վոր գյուղական վերստուգիչ հանձնաժողովներն ակնհայտ թույլ են աշխատում, իսկ շատ տեղերում նույնիսկ լիակատար անգործության են մատնված, մինչդեռ վերստուգիչ հանձնաժողովները կարևորագույն լծակներն են խորհրդային դեմոկրատիայի կենսագործման, մասսաների ինքնագործունեության արտահայտության և բանվորների, կոլտնտեսականների և ընդհանրապես աշխատավորների հավաքական վերահսկողության:

Այս կարևորագույն բացը վերացնելու համար՝ առաջարկել շրջագործկոմներին՝ վերստուգիչ հանձնաժողովների շուրջը ստեղծել լայն հասարակական ակտիվ, տանել բացատրական աշխատանք, կազմակերպել խորհրդային աշխատավորական կարծիք ու ակտիվ, դեկավարել նրանց աշխատանքները, ապահովել գյուղական վերստուգիչ հանձնաժողովների անձնական կազմի թարմացումը և գործունակությունը, անձեռնհաս ու անբարեխիղճ անդամների հետ կանչումը, կոլտնտեսական, հարվածային ակտիվիստների ընտրությունը, ամրապնդել ընտրողների ու վերստուգիչ հանձնաժողովներին միջև անմիջական կենդանի շաղկապ և ընդհանրապես ձեռնարկել կազմ-մասսայական բոլոր կոնկրետ միջոցները՝ ապահովելու մասսաների հսկողությունը, հատկապես գյուղխորհուրդների Ֆինանսատնտեսական աշխատանքների նկատմամբ:

27. Աշխատանքային-արտադրական դիսցիպլինան ամրապնդելու, հանրային-սոցիալիստական գույքի

նկատմամբ հոգատարությունն ուժեղացնելու, մասնա-
ների մասնակցությունը խորհրդային արդարադատու-
թյան բնադալառում ծավալելու համար՝ բոլոր կույրն-
տեսություններին, խորհանդեսություններին և ՄՏ կա-
յաններին կից կազմակերպել ընկերական-արտադրական
դատարաններ, իսկ այնտեղ, ուր արդեն իսկ կազմա-
կերպվել են այդպիսիք աշխուժացնել և վերակառուցել
աշխատանքները:

28. Համարել անբավարար կանանց մասնակցու-
թյունը խորհուրդների և նրանց ստորին ողակների՝ աշ-
խատանքներում և այդ կարևոր բացը վերացնելու համար
ծավալել լայն հասարակական, բացատրական ու կազմ-
մասնակցական աշխատանք՝ աշխատավոր կանանց շար-
քերում, ներգրավելով նրանց խորհուրդների և սեկցիա-
ների ու պատ. խմբակների աշխատանքներում:

29. Գյուղխորհուրդների և նրանց հասարակական-
կազմակերպչական բոլոր ողակների աշխատանքներում
կիրառել աշխատանքի սոցիալիստական ձևերը՝ ընկ.
Ստալինի 6 ցուցմունքների հիմունքներով, անողորմա-
բար պայքարելով այդ սոցիալիստական ձևերի գեղծար-
կումների դեմ և ընդհակառակը պարզեցնելով ու
խրախուսելով հարվածայիններին, աշխատանքի ենտու-
ղիստներին:

30. Գյուղական-խորհրդային աշխատանքների վե-
րակառուցման գործը մասնակցականացնելու, դրական
փորձերի ընդորինակումն ու փոխանակությունը ծա-
վալելու և կոնկրետացնելու համար՝ քիպիկ չրջանե-
րում կազմակերպել որինակելի գյուղխորհուրդներ,
փորոնք իրենց գործունեության լավ վորակով հանդի-
սանային ընդորինակման արժանի վոչ միայն չրջանա-
յին, այլ և հանրապետական մասշտաբով:

31. Համարել անհրաժեշտ, վորակագրի որինակելի
գյուղխորհուրդների մեջ լինի սերտ կենդանի կապ,
նրանք իրար հետ կնքեն սոցմրցման պայմանագրեր,
կատարեն փոխադարձ ստուգումներ, իրար հաղորդա-

կից դարձնեն ձեռք բերված նվաճումների մասին և
այլն:

32. Կազմակերպել չրջանային և հանրապետական
մասշտաբով որինակելի գյուղխորհուրդների հավաք-
ներ, կոնֆերանսներ:

33. Որինակելի գյուղխորհուրդների դադափարը
և ձեռք բերված նվաճումները մասնակցականացնելու
համար՝ իրարալորեցնել մամուլի բոլոր որդաններին,
հատկապես «խորհրդային Շինարարության» լուսարա-
նել այդ գյուղխորհուրդների վողջ աշխատանքները,
սալ պարբերական ամփոփումներ ձեռք բերված նվա-
ճումների մասին, մերկացնել և ուղղել կատարված
սխալները և ընդհանրապես աղահավել նրանց փորձերի
մասնակցական փոխանակությունը:

34. Որինակելի գյուղխորհուրդների աշխատանքի
փորակի բարձրացումը խթանելու և խրախուսելու հա-
մար՝ սահմանել չրջանային թե հանրապետական մասշ-
տաբով պարզեցնողումներ, այլ և կենտրոնիզմի ան-
վան փոխանցիկ դրոշակ:

III

Պարբերական մամուլի մասին

Մամուլը խորհրդային շինարարության և հատկա-
պես խորհուրդների կազմ-մասնակցական աշխատանքնե-
րի ասպարիզում լինելու յե լավագույն «կոլեկտիվ պրո-
պագանդիստ» և «կոլեկտիվ կազմակերպիչը»:

Բարձր դնահատելով մամուլի այդ դերը խորհուրդ-
ների աշխատանքների վերակառուցման ասպարիզում
և վերջ տալու համար մինչ այժմյան անմխիթար պրակ-
տիկային՝ խորհրդակցությունը համարում ե անհրա-
ժեշտ հետեյալը՝

1. Պարտավորեցնել Հայաստանում լույս տեսնող
մամուլի բոլոր կենտրոնական և տեղական որդանե-
րին՝ հատկացնել հատուկ բաժին, նվիրված խորհուրդ-
ներին, խորհրդային շինարարության և հատկապես
խորհուրդների կազմ-մասնակցական աշխատանքների
ձևերին, մեթոդներին:

2. Հանձնարարել մամուլի նույն որդաններին՝ սխա-
տեմատիկաբար և բրիգադային ձևով ուսումնասիրել
չըջգործկոմների, քաղխորհուրդների և գյուղխորհուրդ-
ների աշխատանքները, հատկապես մասսայական-հա-
սարակական ողակները (սեկցիաները, պատգամավո-
րական խմբակները, և այլն), դարձնելով այդ աշխա-
տանքների ձևերն ու արդյունքները և այդ ուսումնասի-
րության—ստուգումների ամփոփումները՝ հանրային
սեփականութուն:

3. խորհուրդների և մամուլի որդանների կապն
ավելի սերտ, կենդանի, մնայուն դարձնելու համար՝
տեղերում և խորհուրդներին կից ունենալ թղթակիցնե-
րի կադր, կազմակերպել հսկիչ պոստեր, ապահովելով
այդ թղթակիցների և հսկիչ պոստերի նկատմամբ ան-
միջական ղեկավարութունը:

4. Հատկապես «խորհրդային Շինարարության»
խմբագրության պարտավորեցնել՝

ա) Թերթի գործունեության հիմնական տեսան-
կյուն ունենալ գյուղխորհուրդները, գյուղի սոցիալիս-
տական վերակառուցումը, գյուղական խորհրդային-
հասարակական ակտիվը.

բ) Թերթում ավելի մեծ տեղ տալ չըջգործկոմների
և գյուղխորհուրդների աշխատանքներին.

գ) առանձնապես լուսաբանել խորհուրդների կազմ-
մասսայական աշխատանքների ձևերն ու սխառեմները,
նվաճումներն ու բացերը.

դ) ապահովել Թերթի պարբերական հրատարակու-
թյունը և ամենակարճ ժամանակամիջոցում դարձնել
այն յերկչաբաթաթերթ.

ե) կանոնավորել Թերթի բաշխման և առաքման
գործն այնպես, վոր տեղերը կանոնավոր, պարբերա-
բար ու ժամանակին ստանան հերթական համարները.

զ) կազմակերպել տեղերում թղթակիցների ակտիվ,
հսկիչ պոստեր և նրանց միջոցով կազմակերպել խոր-
հուրդների աշխատանքների հաճախակի ստուգումներ,
թղթակցական հավաքներ, կոնֆերանսներ և այլն.

ե) յեվ ընդհանրապես վերակառուցել—աշխուժաց-
նել «խորհրդային Շինարարությունը» այնպես, վոր նա
իրոք դառնա խորհրդային շինարարության առաջնա-
դում՝ մասսաների քաղ. դաստիարակության և գործ-
նական աշխատանքների մարտական պրոպագանդիստն
ու կազմակերպիչը.

ը) «խորհրդային Շինարարություն» Թերթին գու-
զընթաց ապահովել խորհրդային Շինարարության և
խորհրդային Իրավունքին վերաբերյալ հրատարակու-
թյունների գործը՝ լույս ընծայելով գրքեր, ժողովա-
ծունեք, ձեռնարկներ, ծրագրներ, հրահանգներ և այլն՝
նվիրված խորհրդային Սահմանադրության, խորհուրդ-
ների կազմ—մասսայական աշխատանքներին և սոցիա-
լական—քաղաքական, տնտեսական, կուլտուրական հիմ-
նական—մարտական նշանակութուն ունեցող խնդիրնե-
րին՝ անմիջական կապակցությամբ խորհրդային աշ-
խատանքների հետ:

IV.

Խնդրամացիոն աշխատանքների մասին

Կենտրոնի ու տեղերի սերտ, կենդանի, մնայուն
փոխադարձ կապը պահպանելու, ոպերատիվ ու կոնկրետ
ղեկավարության ու ոժանդակության գործն ապահո-
վելու, կատարվող սխալներն ու չարարկումները ժա-
մանակին մերկացնելու և ուղղելու համար կարևորա-
գույն նշանակութուն ունի Խնդրամացիայի գործը:

Սակայն չնայած այդ կարևորագույն նշանակու-
թյան՝ վոր միայն տեղերում, այլ և կենտրոնում Թերա-
գնահատվում և այդ գործը, ըստ վորում՝

1. Մի շարք կենտրոնական գերատեսչություննե-
րում և ձեռնարկներում բացակայում են Խնդրամացիոն
բաժինները կամ սեկտորները և Խնդրամացիան սպա-
սարկող պատասխանատու կատարածունները:

2. Նույնիսկ կենտրոնում՝ փաստորեն բացա-
կայել և Խնդրամացիոն սեկտորը:

3. Այնտեղ, ուր նույնիսկ ինֆորմացիոն սեկտորներ կան՝ աշխատանքները կատարվում են համատեղությամբ կարգով:

4. Ինֆորմացիոն աշխատանքների ասպարիզում ծրագիր-պլան չկա և ամեն ինչ կրում է սոսի ձևական, դիվանական-վիճակագրական տրաֆարետային բնույթ և զուրկ է մարտական քաղաքական բովանդակությունից, գործնական կենդանի պատկերացումից:

5. Ինֆորմացիոն աշխատանքները կատարվում են սոսի ասպարատային կարգով և այդ աշխատանքում ընդգրկված չեն խորհրդային մասսայական ակտիվը (Կենտգործկոմի, շրջգործկոմների, քաղխորհուրդների, գյուղխորհուրդների անդամները, սեկցիաների, պատգամավորական խմբակների ակտիվը) և այլն:

6. Ինֆորմացիայի ասպարիզում չեն ոգտագործվում այնպիսի կարևոր աղբյուրներ, ինչպես՝ հրահանգչական հետազոտությունների, ստուգատեսների, բողոքների բյուրոյների, զանազան խորհրդակցությունների նյութերը, մամուլը և այլն:

17. Ստացված ինֆորմացիոն նյութերն ել իրենց հերթին շատ հաճախ մնում են դրասենյակներում չօգտագործված, չեն կատարվում այդ նյութերի ամփոփումները:

Այս և այլ հարակից բազմաթիվ թերությունները պերացնելու և ինֆորմացիայի գործն իր կոչման բարձրություն վրա դնելու համար՝ խորհրդակցությունը համարում է անհրաժեշտ:

8. Մասսայականացնել ինֆորմացիոն աշխատանքները՝ և այդ աշխատանքներում ներգրավել խորհրդային հասարակական-ակտիվը՝ Կենտգործկոմի, տեղական խորհուրդների ու գործկոմների, խորհրդային հասարակական մասսայական ողակների անդամներին և այլն:

9. Ոգտագործել ինֆորմացիոն նպատակներով բոլոր աղբյուրները, հատկապես՝ ա) մամուլը, բ) թերթերի չօգտագործված թղթակցությունները, գ) հրա-

հանգչական-հետազոտական նյութերը, դ) բողոքների բյուրոյների և այլ կարգի զանգատների տվյալները, յե) Կենտգործկոմի, գերատեսչությունների և այլ հիմնարկային ու մասնագիտական խորհրդակցությունների նյութերը, զ) կառավարական-հասարակական և այլ վերջնականները, ե) Կենտգործկոմի, խորհուրդների և գործկոմների անդամների նամակները և այլն:

10. Վերացնել գրենական-հաշվետվական ինֆորմացիան, դարձնել այն կենդանի, գործնական, ոպերատիվ, գիֆերենցիալ՝ ըստ թեմաների ու բնագավառների:

11. Ապահովել ինֆորմացիոն գործի միասնականությունը և ղեկավարությունը՝ թե հորիզոնական և թե ուղղահայաց դժով:

12. Կանոնավորել ինֆորմացիայի փորձի փոխանակությունը և ինֆորմացիոն գործի ասպարիզում աշխատող բաժինների, սեկտորների, կատարածուների փոխադարձ, մշտական ու կենդանի գործակցությունը:

Ինֆորմացիոն գործի ղեկավարություն միասնականությունը և ինֆորմացիայի ասպարիզում աշխատողների գործակցությունն ապահովելու համար՝ ութեղացնել Կենտգործկոմի ինֆորմացիոն սեկտորը և պարտավորեցնել նրան՝

13. Մամուլի, ռադիոյի և այլ ուղիներով ծավալել ու խորացնել խորհրդային իրավունքի ու շինարարության, կազմ-մասսայական աշխատանքի և ինֆորմացիայի հիմնական խնդիրները:

14. Կենտրոնացնել, ստուգել, ամփոփել և ոգտագործել թողկոմատների և այլ կենտրոնական հիմնարկների, ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների ինֆորմացիոն աշխատանքները, ապահովելով և ղեկավարելով նրանց գործունեությունը:

15. Մշակել և հրապարակել ինֆորմացիոն աշխատանքների ձևեր, սխեմաներ, մեթոդներ թե՛ կենտրոնի և թե՛ տեղական օրգանների ու աշխատանքների համար:

16. Կատարել ստացված հանրապետական կարևոր կամպանիաների ինֆորմացիաների ընդհանուր ամփոփումները՝ ներկայացնելով դրանք թե՛ Կենտրոնական Նախագահության և թե՛ այլ կենտրոնական հիմնարկների նկատմամբ, ինչպես և տեղերին ուղարկելը:

17. Ընդհանրապես ձեռնարկել բոլոր միջոցները պլանավորելու, ղեկավարելու, միասնացնելու, աշխուժացնելու ինֆորմացիոն գործի կազմակերպությունը և աշխատանքները:

Նախընթաց հոգվածում հիշատակված նպատակի իրականացման համար պարտավորեցնել՝

18. Կենտրոնական կազմարժեքներ՝ ամենակարճ ժամանակամիջոցում հրավիրել ժողովատնների և այլ գերատեսչությունների ու կենտրոնական հիմնարկ-կազմակերպությունների խորհրդակցություն՝ քննարկելու և վորոշելու ինֆորմացիոն աշխատանքների վերակառուցումը, պլանավորությունը, ղեկավարությունը, ապահովել ժողովատնները և այլ գերատեսչություններն ինֆորմացիոն սեկտորներով կամ ինֆորմացիայի պատասխանատու կատարածուների համապատասխան կազրերով:

19. Շրջագործկոմներին ու քաղխորհուրդներին՝ անհապաղ կազմակերպել, քաղխորհուրդներին կից սեկտորներ, շրջագործկոմներում՝ առանձնացնել հատուկ աշխատակից, ղեկավարելու ինֆորմացիայի գործը, գյուղխորհուրդներում ունենալ ինֆորմացիոն խմբակներ, փորոնց մեջ ընդգրկել գյուղական ակտիվը, կոլտնտեսականներին՝ խորհրդատեսությունների հարվածայիններին, պատ. խմբակների, սեկցիաների անդամներին, գյուղխորհրդի լիազորվածներին, ուսուցիչներին, բժիշկներին, գյուղատնտեսներին և այլն:

Ինֆորմացիոն գործը համապատասխան կազրերով ապահովելու համար՝

20. Կենտրոնական կից և նրա կազմ. ու կազրերի բաժինների ղեկավարությունում կազմակերպել միամսյա դասընթացներ՝ պատրաստելու և վերապատրաս-

տելու կենտրոնական հիմնարկ-կազմակերպությունների, քաղխորհուրդների և Շրջագործկոմների համար ինֆորմատորներ:

21. Շրջագործկոմներին կից կազմակերպել հնգորյա կոնսուլտացիա-դասընթացներ՝ գյուղի ինֆորմացիոն աշխատանքներում ներգրավվածների համար:

22. Հանձնարարել Կենտրոնական կազմարժեքի ինֆորմացիոն սեկտորին՝ իրազեկ պահել կենտրոնի ու տեղերի ինֆորմատորներին՝ ինֆորմացիոն գրականագործական նորություններին, հրահանգներին և այլն:

23. Հատկապես ներկայիս և մանավանդ շրջանի գյուղի ինֆորմացիայի հիմնական շահագրգռություն առարկա դարձնել և լուսաբանել հետևյալ խնդիրները՝

ա) խորհրդային դեմոկրատիայի կենսագործում, ինչպես և աղավաղումների վարչարարություն գեպներ:

բ) հեղափոխական որինականություն ամրապնդման և այդ որինականություն խախտումների յերևույթները:

գ) հանրային գույքի՝ սոցիալիստական սեփականություն ղայան պաշտպանություն և այդ գույքի սեփականություն հափշտակություն, փչացման, անհոգատարություն և այլ հարցերը:

դ) կոլտնտեսական-խորհրդատեսական շինարարությունը և նրանց տնտեսական-կազմակերպչական ամրապնդումը, խորհրդային կոլտնտեսական առևտրի և այլ խնդիրները:

յե) կուսակցական-խորհրդային գծով տրված քաղաքական-տնտեսական առաջադրանքների կատարման ընթացքն ու արդյունքները:

զ) պայքարի ու աշխատանքի սիստեմների, մեթոդների, ձևերի և հատկապես կազմ-մաստայական աշխատանքների մասին:

ե) դասակարգային թշնամու, կապիտալիստական-կուլակային-դաշնակցական և այլ սոցիալապես, քաղաքականորեն և իդեոլոգիապես անհարազատ տարրերի

գիմադրութեան յերևույթները, այդ գիմադրութեան ձևերն ու մեթոդները և այլն:

ը) խորհուրդներին և կոլտնտեսական-աշխատավորական մասսաների դասակարգային զգոնութեան առկայութեան և բացակայութեան յերևույթներն ու արտահայտութիւնները և

թ) ընդհանրապես լուսարանել, պատկերացնել, տվյալ վայրի ու բնագավառի սահմաններում կատարվող աշխատանքի, վարվող պայքարի ամբողջական նկարագիրը:

24. Հանձնարարել Կենտրոնական Կադրաթնին՝ ինֆորմացիայի սեկտորի գծով՝ վորոշել կենտրոնի և տեղերի ինֆորմացիաների ստացման ու առաքման սխեման, ձևերը, ժամկետները և միաժամանակ ինֆորմացիոն աշխատանքի սխեմաները մշակելիս վերացնել ծավալով բարդ ձևերը և ուղղորդել իրենց կենտրոնը դարձնել հիմնական-սկզբունքային, մարտական-քաղաքական, առույթ-գործնական խնդիրները և այլն:

25. Համարել անհրաժեշտ Կենտրոնական Կադրաթնի ինֆորմացիոն սեկտորի գծով՝ հրատարակել համապատասխան պարբերական բյուլետեններ, վորոնք տալին թե՛ գերատեսչութիւնների ու տեղերից ստացած ինֆորմացիաների ամփոփումները և թե՛ միաժամանակ ահազանդելին քաղաքական գծի խեղաթյուրումները, մատնանշելին կատարված սխալների

ուղղման մեծոքները և այլն:

26. Ստորագրել և հաստատել ինֆորմացիոն սեկտորների, և հրահանգիչների, խմբակների համար կանոնադրութիւններ, սխեմաներ և այլն:

Կադրերի պատրաստման մասին

Կադրերի խնդիրը՝ ինչպես սոցիալիստական չինարարութեան այլ բոլոր բնագավառներում, նույնպես և պրոլետարական իշխանութեան խորհուրդների գործունեութեան ասպարիզում՝ հանդիսանում է կարևորագույն հարցը:

Խորհրդակցութիւնն արձանագրում է, վոր կադրերի պատրաստութեան ասպարիզում վերջին տարում ձեռք են բերված վորոշ նվաճումներ՝ հատկապես ստորին կադրերի պատրաստութեան և վերապատրաստութեան ասպարիզում, վորպիսի նվաճումներն արտահայտվել են հետևյալում՝

1. Ստորին խորհրդային կադրերի վերապատրաստութեան 1932 թ. սլանը հանրապետական մասշտաբով և քաղաքական տեսակետից կատարվել և նույնիսկ գերակատարվել է, չնայած մի շարք շրջանների թերակատարման ու անկատարման:

2. Կազմակերպվել են Յերևանում 3 ամսյա դասընթացներ ազգային փոքրամասնութիւնների համար:

3. Շրջանային և գյուղական ակտիվի վերապատրաստութեան գծով՝ Դարաչիչազի և Մանգլիսի դասընթացներում ավարտել են 40 հոգի և այլն:

Արձանագրելով հանդերձ այս նվաճումները՝ խորհրդակցութիւնը միաժամանակ շեշտում է հետևյալ կարևոր բացերը՝

4. Մի շարք շրջաններ (Լենինական, Վեդի, Ստեփանավան, Դիլիջան, Բայազետ, Ղամարլու, Բասարգեշար, Արթիկ) մինչ որս ել առաջադրված դասընթացները չեն կազմակերպել:

5. Միանգամայն թույլ է յեղել ազգային փոքրամասնութիւնների ընդգրկումը դասընթացներում:

6. Անբավարար է յեղել դասախոսական-դասառնական կազմը, ծրագրի, համապատասխան ուժերի քանակական թշուարները:

7. Ձգալի չափով բացակայել են դասագրքեր, ձեռնարկներ, ծրագրեր, մեթոդական ցուցմունքներ և այլն:

8. Թույլ է յեղել հաշվառումը՝ թե՛ սովորողների և թե՛ սովորածի:

9. Բացակայել է դասընթացների ծրագրերի ու պարապմունքների միասնականութիւնն ու հետևողականութիւնը:

10. Թույլ ե յեղել Կենտգործկոմի Կադրերի բաժնի կենդանի-ոպերատիվ ղեկավարությունը՝ խորհրդային կադրեր պատրաստող կենտրոնական գերատեսչական կադրերի բաժինների, սեկտորների նկատմամբ:

Նկատի առնելով վերոհիշյալը՝ խորհրդակցությունը համարում է անհրաժեշտ հետևյալը՝

11. Լրիվ կոմպլեկտավորել Կենտգործկոմի Կադրերի բաժինը՝ հատկապես կարող մեթոդիստով:

12. Հանձնարարել Կադրերի բաժնին՝ ունենալ անմիջական օպերատիվ հսկողություն և կենդանի ղեկավարություն խորհրդային կադրեր պատրաստող գերատեսչական-հիմնարկային կադրերի բաժինների, սեկտորների և այլնի նկատմամբ:

13. Պարտավորեցնել այն շրջգործկոմներին, վորոնք մինչ այժմ չեն կազմակերպել դասընթացներ՝ անհապաղ կատարել դա:

14. Առաջիկա տարվա դասընթացներն ապահովել ձեռնարկներով, ծրագրներով, մեթոդական ցուցմունքներով:

15. Առանձին ուշադրություն դարձնել դասախոսական-դասատվական կազմի վորակի և աշխատանքի սխտեմի վրա:

16. Բացի տեղական կարող ուժերից՝ դասընթացների համար ոգտագործել կենտրոնի կարող ուժերին՝ վորպես շրջիկ դասախոսներ, վորոնք թե՛ իրենք դասախոսել են և թե՛ տեղում դասախոսներին ոժանդակել են:

17. Բոլոր շրջաններում կազմակերպել խորհրդային գյուղակտիվի վերապատրաստման միամսյա դասընթացներ այն հաշվով, վոր դրանք ավարտել են մինչ դարնանացանի կամպանիան:

18. Պարտավորեցնել Շրջգործկոմներին՝ ապահովել դասընթացները չենքերով, վառելիքով, լուսավորությամբ, կահարասիքով և այլն և կոմպլեկտավորել ու ղեկավարել դասախոսական կազմը, ունկնդիրների կադրը, հաշվի առնել կատարված աշխատանքը:

19. Հատկապես ուշադրություն դարձնել՝ սուաջիկա 1933 թ. ապահովելու բոլոր ազգային փոքրամասնությունները՝ համապատասխան դասընթացներով, կազմակերպելով ուսական և թրքական՝ Յերևանում և յեղիդական՝ Աբարանում:

20. Բացի տեղական դասընթացներից՝ Կենտգործկոմի Կադրերի բաժնին կից կազմակերպել հետակա դասընթացներ, այլ և՝ խորհրդային շինարարության ռադիո-Ֆակուլտետ քաղաքային ու շրջանային միջին վորակի կադրեր պատրաստելու և վերապատրաստելու համար:

21. Միանգամայն անհրաժեշտ համարել անմիջապես ձեռնարկել կազմելու դասազիրք-ձեռնարկներ խորհրդային Սահմանադրության և խորհրդային շինարարության, պետական-կառավարական կազմի և այլնի մասին:

22. Կազմակերպել Կենտգործկոմի Նախագահության կից՝ խորհրդային Շինարարության Տուն՝ կանոնավորելով ու սարքավորելով այն, կազմակերպելով դրադարան-ընթերցարան, դասընթացներ, կոնսուլտացիաներ և ընդհանրապես դարձնելով այն խորհրդային շինարարության պրոպագանդայի ու մոտսայականացման, խորհրդային կադրերի վերավորակման կենտրոն:

23. Ոգտագործել Մարքսիզմ-Լենինիզմի ինստիտուտի, «Խորհրդային Իրավունքի և Խորհրդային Շինարարության» սեկցիան ուսումնասիրելու և խորացնելու պրոլետարական պետության, խորհրդային շինարարության հիմնական խնդիրները:

VI.

Հեղափոխական որինադանության մասին

Հեղափոխական որինականությունը՝ «կարևորագույն մի միջոց է՝ պրոլետարական դիկտատուրայի ամրապնդման, բանվորների ու աշխատավոր գյուղա-

ցիւնների շահերի պաշտպանության և աշխատավորների թշնամիների դեմ պայքարելու» (Ստալին) :

Չնայած Հեղափոխական Որինականության նման արժեքավորման՝ հաճախ են այդ որինականության խախտման դեպքերը հատկապես գյուղում, վոր արտահայտվում են հետևյալ ուղղությամբ՝

1. Գյուղնախագահները և միլիցիան յենթարկում են քաղաքացիներին ապորինի տուգանումների և գանձումների :

2. Նկատվում են ապորինի խուզարկումների և կալանքների հաճախակի դեպքեր :

3. Լինում են դեպքեր, յերբ առանց լուրջ հիմնավորման աշխատավոր-միջակ տնտեսատերերին ձայնադրվում են և ընդհակառակը՝ վորոշ վայրերում կուլակներին վերապահում ընտրական իրավունք :

4. Մի շարք տեղերում միջակ-աշխատավորական տնտեսությունները ձանաչվում են կուլակ-ուռճացած, մինչդեռ կուլակ-ուռնեվոր տարրերը համարվում են աշխատավորական-միջակ :

5. Յերբեմն անհատական կարգով հարկվում են և կայուն առաջադրանք տրվում աշխատավոր տնտեսություններին, ինչպես և հակառակը :

6. Ակտիվ և մասսայական պայքար չի տարվում հանրային գույքի պաշտպանության ասպարիզում :

7. Ուխտվում և վոտնահարվում են բանվորների և աշխատավորների բնակարանային, բանմատակարարման և կուլտ-կենցաղային իրավունքները :

8. Արժանի չափով չեն պաշտպանվում քաղաքի և գյուղի մասնագետների, ուսուցիչների, առաջ քաշվածների իրավունքները :

9. Թույլ և կոիվր սպեկուլյացիայի, վերադնորդության, այլ և պաշտոնական յուրացումների, զեղծումների և այլ չարարկումների դեմ :

10. Տրանսպորտի, տնտհաշվարկի, ֆինպլանների և ընդհանրապես սոցիալիստական տնտեսության զարգացումն ապահովող որենքները հաճախ խախտվում են :

11. Հաճախակի յեն խախտվում՝ կարմիր բանակայիններին և նրանց ընտանիքների անդամներին վերապահված արտոնությունները և այլն :

12. Հեղափոխական որինականության խախտման առնչությամբ և վորպես բյուրոկրատիզմի արտահայտություններ՝ համարել բանվորների, կոլտնտեսականների, կարմիր բանակայինների և այլ աշխատավորների խնդիրների ու գանգատների քննարկության ձգձգումները և այլն :

Հատկապես կոլտնտեսական շինարարության բնագավառում յերբեմն տեղի յեն ուռնում հետևյալ ակընհայտ իրավախախտումները՝

13. Ուխտվում են գյուղատնտեսական արտելի կանոնները, ինչպես վարչական կազմի նշանակումների, փոփոխությունների, նույնպես և բերքի բաշխման, անասունների ու տնամերձ փոքր այգիների, բանջարանոցների հանրայնացման ուղղությամբ :

14. Հաճախակի յեն չըջանային ու գյուղական իշխանությունների վարչական միջամտությունները կոլտնտեսությունների յեկամուտների հատկացումներին և այլ ոպերատիվ անմիջական գործառնություններում :

15. Կատարվում են վաղաժամ հողաբաժանումներ, կոլտնտեսությունների վարչական կարգով խոչորացումներ ու փոքրացումներ և այլն :

16. Վարչական կարգով են քննարկվում և լուծում ստանում այն վեճերը, վորոնք հանձնված են հատուկ հողային հանձնաժողովների իրավասության :

17. Յեվ ընդհանրապես հաճախակի յեն կոլտնտեսաբույս և կոլտնտշինարարության կամավորության սկզբունքի խախտումները :

Ի նկատի առնելով վերոհիշյալը և նպատակ ունենալով վերացնել այս ամենը՝ խորհրդակցությունը համարում Ե անհրաժեշտ ձեռնարկել հետևյալ միջոցները՝

18. Մասսայականացնել հեղափոխական որինականության սկզբունքներն ու խնդիրները կենտրոնական և տեղական մամուլի, առանձին գրքերի, բրոշյուրների

և այլ հրատարակությունների միջոցով, այլև կազմակերպել դասախոսություններ, զրույցներ, զեկուցումներ՝ գործարաններում, կոլտնտեսություններում, պատիմաբաններում, կարմիր բանակային մասերում, դյուղացու տներում, խորհրդակցություններին, համագումարներին և այլն:

19. Ուժեղացնել «Խորհրդային Շինարարության» ժուրնալը և միաժամանակ հրատարակել խորհրդային իրավունքին և խորհրդային շինարարության նվիրված ժողովածուներ, գրքեր, բրոշյուրներ:

20. Կանոնավորել և արագացնել «Որենքների և Կարգադրությունների ժողովածու»-յի հրատարակությունը, պատշաճ բաշխումը և ժամանակին առաքումը տեղերին, այլ և առանձին քաղաքական արժեք ունեցող որենքների, մանավանդ Սահմանադրության և խորհուրդների կենտրոնական ու տեղական օրգանների կանոնադրությունների մասսայական հրատարակությունները յերեք լեզուներով:

21. Մարքսիզմ-Լենինիզմի Ինստիտուտի «Խորհրդային Իրավունքի և Խորհրդային Շինարարության» սեկցիայի միջոցով գիտականորեն ուսումնասիրել խորհրդային իրավունքի ու շինարարության և հատկապես խորհուրդների կազմ-մասսայական խնդիրները:

22. Հատուկ ուշադրություն դարձնել խորհրդային կադրերի պատրաստման վրա և այդ նպատակով ապահովել միջին և ստորին վորակի աշխատավորների վերապատրաստության գործը:

23. Վերակառուցել ԿԳԿ-ի Կադրերի բաժնի աշխատանքներն այնպես, վոր գյուղական, քաղաքային և շրջանային կադրերի դասընթացների կոմպլեկտավորումը, կարող դասախոսների կազմը, ծրագրերը, ձեռնարկները ժամանակին ապահովվեն, ուսուցման վորակը լինի բարձր, ուսման ընթացքն ու արդյունքը ստուգվի և այլն:

24. Ուժեղացնել պայքարը՝ լրիվ կատարելու ԽՍՀՄ

կենտրոնիզմի և ժողովրդավարի 1932 թ. հունիսի 25-ի վորոշումը «Հեղափոխական Որինականության մասին» և մասնավորապես՝

25. Ստուգել հեղափոխական որինականության խախտումները պաշտոնյաների կողմից և արագ ընթացք տալ այդ իրավախախտումների դատական թեմարչական քննարկության, հատկապես այն դեպքերում, յերբ վրտնահարվում են աշխատավորների, կարմիր բանակայինների, մասնագետների, վաստակավորների և այլ իրավունքներն ու շահերը:

26. Ամեն կերպ ուժեղացնել զանգատների բյուրոների աշխատանքները՝ ներգրավելով այդ աշխատանքներում քաղաքի և դյուղի ակտիվին՝ բանվորներին, կոլտնտեսականներին, առանձնապես ուշ դարձնելով անհոգի բյուրոկրատիզմի, քաջքուկների դեմ պայքարելու խնդիրներին:

27. Ստուգել հրատարակված պարտադիր վորոշումների որինականությունը և առանձնապես վարչականների օրինականությունը և այլ տուժերի կարգով սահմանված տուգանքների և վարչական դանդախկտիկան, վերացնելով ապրինի վարչական դանձումները, տուգանքները, տուժերը և այլն:

28. Վերջ տալ ապրինի, վոչ ունալ կայուն առաջադրանքներին, ապակուլակացումներին, սոցիալական չերտավորման անարդար, անկանոն դեպքերին, չթուլացնելով յերբեք պայքարը կուլակային ելեմենտների դեմ:

29. Պարտավորեցնել դատական և դատախազական օրգաններին արագորեն մերկացնել ու հետապնդել և խստորեն դատել այն բոլոր պաշտոնյաներին, վորոնք խախտում են աշխատավորների իրավունքներն ու շահերը, առանձնապես ապրինի կալանքների, խուզարկությունների, բռնադանձումների և այլ օրինազանց բացերի համար:

30. Շարունակել և ուժեղացնել պայքարը սպեկուլյանտների, վերագնորդների, հանրային-սոցիալիստական գույքի հափշտակիչների, զեղծարարների, յուրաց-

նողներն և այլոց դեմ, վորոնց հանցադործությունն ուղղված է պրոլետարական պետութեան, սոցիալիստական տնտեսութեան, աշխատավորների նյութական-կենցաղային, կուլտուրական շահերի դեմ:

31. Մասնավորապես ուժեղացնել պայքարն այն պաշտոնյաների դեմ, վորոնք վտանգում են կոլխոզի-նարարութեան դեմ և հետևապես խախտում են կամավորութեան սկզբունքը, վարչութեան և այլ որդանների ընտրականութեան կարգը, կամայականորեն տնորինում կոլտնտեսական գույքը, թույլատրում վարչարարական-չրամանատարական քայլեր և այլն—ամենախիստ պատասխանատվութեան յենթարկելով բոլոր մեղավորներին:

32. Վերացնել խորհրդային-կոլտնտեսական առևտրի ծավալման որենքների ամեն կարգի խախտումները, արգելելով անասունների, թռչունների հանրայնացումը, պետութեան հանդեպ իրենց պարտականությունները կատարող կոլտնտեսությունների և աշխատավոր մենատնտեսների միջերքների անարգել իրացումը և այլն:

33. Արգելել դատական և դատախազական բնագավառների աշխատավորների հեռացումը, տեղափոխությունը և նշանակումը առանց իրավասու մարմինների համաձայնութեան:

34. Պարտավորեցնել քաղխորհուրդներին և չորջգործկոմներին՝ պարբերաբար լսել դատական և դատախազական որդանների գործունեութեան զեկուցումը, ապահովել հեղափոխական որինականութեան հանարկությունների ու պաշտոնյաների կազմակերպչական, բնակարանային, կուլտ-կենցաղային և այլ կարիքները, առանց յերբեք միջամտելու նրանց կոնկրետ գործերի քննարկութեան ու վճռահատութեան: Պարտավորեցնել նույնը նաև գյուղխորհուրդներին՝ գյուղկոլտնտեսական դատարանների նկատմամբ:

35. Առաջարկել դատական և դատախազական մար-

միններին ու պաշտոնյաներին՝ իրենց հերթին ուժեղացնել պայքարը հանուն հեղափոխական որինականութեան ամրապնդման և այս ասպարիզում կատարվող աշխատանքներին ներգրավել քաղաքի և գյուղի հասարակական ակտիվը և այլն:

36. Միջնորդել կենտգործկոմի առաջ՝ լսել հատուկ և ընդհանուր զեկուցում հեղափոխական որինականութեան ամրապնդման ու խախտումների մասին և ձեռնարկել բոլոր համապատասխան միջոցները, վորպեսզի խորհրդային հիմնարկությունները, հասարակական կազմակերպությունները և տնտեսական ձեռնարկությունները, բոլոր կենտրոնական ու տեղական մարմիններն անշեղորեն կիրառեն խորհրդային որենքները:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

62

1. Պ. ՍՏԱՄԲՈԼՅԱՆ.— Խորհուրդների կազմ-մասնաժամանակային աշխատանքների հիմնական խնդիրները	3
2. Ռ. ԴԱՇՏՈՅԱՆ.— Սփիլի բարձր աստիճանի հասցնել խորհուրդների կազմ-մասնաժամանակային աշխատանքները	12
3. Հանրապետական կազմ-մասնաժամանակային խորհրդակցության բանաձևերը	
I. Ա. Խորհուրդների կազմ-մասնաժամանակային աշխատանքների հիմնական խնդիրները	33
II. Խորհուրդների կազմ-մասնաժամանակային աշխատանքների հատուկ բնագավառները	37
Բ. Կենտրոնական կազմ բաժնի գծով	37
Գ. Ժողովատանների և այլ հանրապետական հիմնարկ-ձեռնարկ-կազմակերպությունների գլխավոր	40
Դ. Շրջագործիկների կազմ-մասնաժամանակային աշխատանքների գծով	42
ՅԵ. Քաղաքային և բանավանային խորհուրդների գծով	44
2. Գյուղական խորհուրդների գծով	50
III. Պարբերական մամուլի մասին	57
IV. Ինֆորմացիոն աշխատանքների մասին	59
V. Կադրերի պատրաստման մասին	64
VI. Հեղափոխական օրինականության մասին	67

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0218490

39. 855